

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО**

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської філології

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему: Застосування відеоматеріалів TED Talks для формування у студентів 1-го курсу ВНЗ компетенції у монологічному мовленні

Студентки 2-ку курсу групи МСО

Галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальності 014.02 Середня освіта

(мова і література (англійська,
німецька))

Овсійчук Світлани Петрівни

Використання чужих ідей,
результатів і текстів мають
посилання на відповідне джерело

Науковий керівник:
Лісниченко Алла Павлівна, канд.
педагогічних наук, доцент

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Розширена шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Голова комісії _____

(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії _____

(підпис) (ініціали, прізвище)

(підпис) (ініціали, прізвище)

(підпис) (ініціали, прізвище)

Вінниця – 2018

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. Застосування автентичного відеоматеріалу в навчальному процесі для формування іншомовної комунікативної компетенції.....	7
1.1. Поняття монологічного мовлення та його сутнісні характеристики.....	7
1.2. Урахування вікових та індивідуальних особливостей студентів при навчанні монологічному мовленню.....	15
1.3. Організація навчання монологічного мовлення з використанням автентичного відеоматеріалу у ВНЗ.....	19
1.4. Відеоматеріали TED Talks як засіб навчання студентів монологічному мовленню.....	32
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1.....	38
РОЗДІЛ 2. Методика формування іншомовної компетенції студентів 1-го курсу із застосуванням відеоматеріалу TED Talks.....	40
2.1. Організація та етапи проведення експериментального пробного навчання.....	40
2.2. Комплекс вправ для формування іншомовної компетенції в монологічному мовленні студентів 1-го курсу ВНЗ.....	43
2.3. Критерії оцінювання іншомовного монологічного мовлення студентів.....	59
2.4. Аналіз результатів пробного навчання студентів 1-го курсу.....	64
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2.....	70
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	72
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	76

ВСТУП

Інтеграція України в Європейський простір обумовлює зміни в системі навчання іноземній мові. Реформи в суспільно-економічному розвитку країни актуалізують необхідність формування кваліфікованих вчителів з іноземної мови та пошук нових методів і засобів, які б сприяли ефективному навчанню майбутніх фахівців.

З розвитком інформаційно-комунікативних технологій з'явилися нові можливості для досягнення поставленої мети. На сьогодні найбільш перспективними засобами навчання є інтернет-ресурси, оскільки мережа Інтернет забезпечує велику кількість актуального автентичного матеріалу. Одним із перспективних сучасних засобів іншомовного навчання є відеоматеріали TED Talks, які можуть бути застосовані і для формування навичок і умінь студентів у монологічному мовленні.

Сутнісні характеристики монологічного мовлення досліджували такі вчені: Н.Ф. Бориско, Н.Д. Гальскова, І.О. Зимня, С.В. Калиніна, К.Є. Костюченко, М.В. Мильцева, С.Ю. Ніколаєва, О.Б. Тарнопольський та ін.

Застосування автентичних відеоматеріалів у навчанні монологічного мовлення знаходить відображення у працях В.В. Айвазова, І.О. Антип'єва, О.І. Барменкова, О.С. Дворжець, Н.Д. Іващенко, Є.В. Ільченко та ін.

Чимало вітчизняних та зарубіжних науковців (С.Ю. Ніколаєва, С.Ф. Шатилов, К.В. Фокіна, І.В. Самойлюкевич, І.В. Писаренко, Н.С. Коваленко, Дж. Хармер, Дж. Лонерган) описували організацію навчання іноземній мові із застосуванням відеоматеріалів.

Питання дидактичних можливостей контенту TED Talks у формуванні іншомовної компетенції на заняттях з іноземної мови досліджували такі науковці, як: І.М. Іванова, І.М. Кошелева, Л.К. Мішаєва, Є.М. Баєва.

Попри широкий інтерес до застосування інтернет ресурсів і, зокрема відеоматеріалів TED Talks, для навчання іноземній мов, багато аспектів цієї проблеми потребують подальшого вивчення, саме тому темою нашої

магістерської роботи ми обрали: “Застосування відеоматеріалів TED Talks для формування у студентів 1-го курсу ВНЗ компетенції у монологічному мовленні”.

Об’єкт дослідження – навчання англійському мовленню студентів ВНЗ.

Предметом дослідження є навчання монологічного мовлення студентів із застосуванням відеоматеріалів TED Talks.

Мета дослідження: розкрити суть використання аудіовізуального підходу у формуванні іншомовної монологічної компетенції та розробити комплекс вправ із застосуванням інтернет-ресурсу TED-Talks для навчання студентів іншомовного мовлення.

Мета досягається вирішенням таких завдань:

- розкрити лінгвістичні та психологічні особливості монологічного мовлення;
- проаналізувати психологічні характеристики студентів 1-го курсу ВНЗ;
- виокремити етапи навчання монологічному мовленню із застосуванням відеоматеріалу;
- вивчити умови застосування автентичного відеоматеріалу в навчальному процесі;
- пояснити доцільність застосування відеоматеріалу TED Talks як засобу навчання монологу;
- розробити комплекс вправ для ефективного формування іншомовної компетенції в монологічному мовленні та перевірити його ефективність у ході пробного навчання.

В дипломній роботі використано такі **методи дослідження:** *метод аналізу та синтезу* інформації – для розкриття сутнісних характеристик монологу та етапів його навчання; для дослідження психологічних характеристик юнацького періоду; для пояснення доцільності застосування відеоматеріалів TED Talks в навчальному процесі; *метод спостереження* – для виявлення основних складнощів при навчання монологічному мовленню;

метод експерименту – для дослідження ефективності застосування TED Talks при формуванні комунікативної компетенції у студентів.

Теоретичне значення дипломної роботи виявляється у аналізі структури монологічного мовлення та виокремленні його сутнісних характеристик; у системному аналізі дидактичних можливостей відеоматеріалів TED Talks та обґрунтування доцільності його застосування в навчальному процесі; організації навчання монологічному мовленню з урахуванням вікових особливостей студентів.

Практичне значення роботи полягає у розробці комплексу вправ з навчання монологічного мовлення у вищій школі із застосуванням відеоматеріалів TED Talks.

Апробація результатів дослідження здійснювалась на Всеукраїнській науковій конференції «Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультілінгвальному просторі» (22 листопада, 2018 р., м. Вінниця); на щорічній науковій конференції викладачів та студентів факультету іноземних мов Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського «Актуальні проблеми лінгвістики та методики викладання іноземних мов у вищому навчальному закладі та школі» (25 квітня, 2018 р., м. Вінниця); на IV Міжнародній науково-практичній конференції «Проблеми та перспективи розвитку освіти» (22-23 червня, 2018 р., м. Одеса); на II Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні філологічні дослідження: комунікативно-культурний аспект» (15-16 червня, 2018 р., м. Ужгород); на XVI міжнародній студентській Інтернет-конференції «МОВА, ОСВІТА, КУЛЬТУРА: Інтеграційні тенденції в сучасному світі» (4 грудня, 2018, м. Вінниця).

Структура магістерської роботи. Дана робота містить вступ, два розділи з висновками до кожного з них, загальні висновки та список використаних джерел із 75 позицій.

У **вступі** викладено основну мету та завдання дослідження, обґрунтовано актуальність вибраної тематики, сформульовано теоретичну та практичну значущість роботи.

У **першому розділі** розглядаються сутнісні характери монологу, організація навчання монологічному мовленню за допомогою відеоматеріалів TED Talks, розкриваються переваги та недоліки застосування автентичного відеоматеріалу в процесі формування компетенції в монологічному мовленні.

Другий розділ присвячено організації, проведенню та аналізу вихідних результатів пробного навчання.

У **загальному висновку** наведені основні положення роботи.

Загальний обсяг роботи – 84 сторінки.

РОЗДІЛ 1

ЗАСТОСУВАННЯ АВТЕНТИЧНОГО ВІДЕОМАТЕРІАЛУ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

1.1. Поняття монологічного мовлення та його сутнісні характеристики

С.Ф. Шатилов визначає монологічне мовлення як зв'язний безперервний виклад інформації однією людиною до однієї чи декількох осіб (аудиторії). Ціллю звертання мовця до публіки є досягненням необхідного впливу на аудиторію [61, с. 284].

Дещо схожим визначенням є визначення О.Б. Тарнопольського, який зазначає, що монолог – це односпрямована форма мовлення, в якій інформаційний потенціал мовця вищий, ніж потенціал слухача. Для монологу характерний не обмін, а передавання інформації від людини з фіксованою функцією слухача [56, с. 18].

І.В. Самойлюкевич визначає монологічне висловлювання як складну, розгорнуту форму односпрямованого спілкування в рамках комунікативної ситуації [44, с. 11].

Монологічне висловлювання – це особливе та складне вміння, що формується в студентів спеціально, воно не існує в готовому вигляді, його треба навчатись. У лінгвістичному плані зусилля того, хто навчає, і того, хто навчається, повинні бути спрямовані на навчання правильної побудови монологу з доцільним використанням граматичних, стилістичних та лексичних конструкцій, які не протирічать одна одній. В екстралінгвістичному плані – монолог має відповідати комунікативній меті, ситуації і стосуватись безпосередньо конкретної теми.

В умовах природного мовного спілкування монолог частіше за все поєднується з іншими видами монологічного мовлення, з елементами опису, повідомленням інформації або ж в поєднанні з діалогом. О.О. Тарлаковська

виділяє такі основні види монологічного мовлення, беручи за основу комунікативну функцію мовлення, як: опис, повідомлення та розповідь. Монолог-розповідь включає в себе наявність сюжетної лінії, зав'язки та розв'язки. Повідомлення являє собою послідовний лаконічний виклад інформації, здебільшого використовується для опису певних факторів, що характеризують об'єкт повідомлення. Монологічне мовлення – майстерне вираження та логічне завершення своїх думок, вміння поєднувати різні фрази, адаптувати та інтегрувати раніше вивчений матеріал в нове комунікативне середовище, відповідаючи цілям та темі висловлювання [54, с. 59].

К.В. Фокіна виділяє дещо іншу класифікацію монологічного мовлення: монолог-опис, монолог-міркування та монолог-повідомлення. Монологічне мовлення – є описом, ціллю якого є розкриття основних характеристик об'єкта мовлення, розкриваючи його якісні, кількісні, структурні та функціональні особливості. Будуючи монолог-опис, виділяється особливий порядок побудови речень, використовуються узгоджені іменні присудки, безліч атрибутивних конструкцій, елементи порівняння, протиставлення, лексико-семантичні та синтаксичні методи, які логічно зв'язують речення між собою.

Щодо монологу-міркування, то особливостями, включеними в даний тип, є: обґрунтованість висловлювання, виділення причинно-наслідкових зв'язків та підтвердження або ж спростування висновків мовцем. Отже, монолог-міркування є усним вираженням головної думки мовцем, представлення, пояснення та підтверджують або ж спростування певної інформації. Міркування складається із висунення ідеї, яка потребує підтвердження або ж спростування; аргументації, наведення доказів, фактів, наводячи приклади та висновку, тобто заключної частини. Особливістю даного етапу є специфічні логічні та граматичні зв'язки у висловлюванні. Щодо логічності – монолог має бути чітким, структурованим з логічним плавним переходом від однієї частини монологу до іншої. Говорячи про граматичні зв'язки в монологі, то зачасту використовуються вставні ввідні слова (firstly, secondly, finally, in conclusion

etc.), широко вживаються складно підрядні речення з сполучним видом зв'язку (but, although, however, meanwhile, so that, nevertheless, in spite of etc.).

Монолог-повідомлення – це розповідь про певну подію в його часовій послідовності. Специфічність даного монологу є його побудова, що складається з зав'язки, розвитку подій та розв'язки. Використовуються складні підрядні речення, часові форми Past Simple, Past Perfect, Past Perfect Continuous [59, с. 97-98].

У роботах І.В. Самойлюкевича, Н.Ф. Бориско зустрічаються зокрема такі види як: монолог-оцінка, монолог-повідомлення, монолог-судження та монолог-переконання [44, с. 12; 11, с. 67]. Однак більшість методистів та лінгвістів відносять останні типи як підвиди монологу-міркування, основою якого є розкриття власної думки, суджень щодо певної тематики.

Загалом, класифікації різних лінгвістів однакові, з щонайменшим варіюванням, тому загально, згідно комунікативного підходу, можна виділити найбільш розповсюджені такі типи монологів:

- Монолог-повідомлення;
- Монолог-опис;
- Монолог-розмірковування (міркування);
- Монолог-розповідь;
- Монолог-переконання.

Існують інші класифікації. Відповідно до підготовленості мовлення, виділяють підготовлене та не підготовлене (спонтанне) висловлювання.

Відповідно до цілі монологічного мовлення виділяють три види: інформаційний монолог, монолог-переконання та спонування. Головною метою першого монологу є передача інформації. Різноманіття способів передачі інформації відображається у змозі донести інформації у вигляді розповіді, доповіді, лекції, повідомлення тощо. Переконання являю собою необхідність донести певну думку чи інформацію як достовірно точну та правильну, спонукаючи слухача прийняти її як своє власне бачення тієї чи іншої комунікативної ситуації. Даний тип обов'язково є підготовленим монологом з

переважним домінуванням офіційного стилю, оперуючи фактами, доказами, прикладами. Мають місце також риторичні запитання, питання-відповіді, звертання, які пробуджують інтерес слухачів та їх активізацію в процес комунікації [34, с. 125].

К. В. Фокіна пропонує ще одну класифікацію монологічного мовлення, де виділяє репродуктивне та продуктивне мовлення. Репродуктивне – переказ тексту, мета та цілі якого вже закладені в самому тексті. Продуктивне ж мовлення – це висловлювання з приводу певної теми, що дає змогу мовцеві самостійно сформулювати свою думку, опираючись на власні знання та досвід [59, с. 100].

Успішність будь-якого виду монологу, донесення його до загального кола слухачів залежить від трьох визначних факторів: ясність мовця, ясність мовлення та ясність розуміння слухача. Ясність мовлення відображена в доцільності використання вербальних та невербальних способів передачі інформації відповідно до теми монологу та комунікативної ситуації, а також від рівнем володіння та контролю мовлення виступаючого. Ясність мовлення – це дотримання правил спілкування та мовлення, уникання вживання незнайомих термінів, частих повторів, зупинок, незрозумілого викладу думок, уникання складних мовленнєвих виразів, адаптація складності теми до рівня володіння мовою слухачів, дотримання формату монологу та його відповідність заданій темі. Ясність розуміння – це здатність слухача (аудиторії) інтерпретувати, усвідомити монологічне висловлювання мовця. Слухач має бути спроможним розкодувати передану інформацію в монолозі. Таким чином, ми бачимо, що успішність та ясність монологічного висловлювання залежить від комунікативної компетенції обидвох сторін-учасників процесу спілкування [34, с. 126].

Отже, опрацювавши відповідні джерела, можна дійти висновку, що монологічне мовлення – це складний процес передачі інформації мовцем до його аудиторії, складність якого, перш за все, полягає у правильному виборі виду монологу відповідно до комунікативного процесу, наявність

лінгвістичних, психологічних та соціальних особливостей, які потрібно враховувати, аби досягти успішності монологічного висловлювання. Монолог виступає організованим, систематичним та тривалим видом висловлювання, що має одну тему, направлений на аудиторію з конкретною комунікативною метою і є результатом індивідуальної праці. Результативність монологічного мовлення передбачає вміння використовувати вибіркові, необхідні мовні засоби, що відповідають комунікативній ситуації, а також деякі комунікативні засоби вираження думки (наприклад, інтонацію).

Монологічне мовлення характеризується лінгвістичними особливостями. Монолог включає в себе низку логічно-послідовних, пов'язаних між собою речень, об'єднаних одним змістом, метою та предметом висловлювання. Монологи інтонаційно забарвлені, адже передають не лише інформацію з певного питання чи проблеми, а також вказують на емоційний стан розповідача та його думку. Монолог дисциплінує мислення, навчає логічно, зв'язно й послідовно формувати своє висловлювання з переходом від відомого до невідомого, від найменшого до найбільшого, від денотативного значення до конотативного, аби зробити свою розповідь цікавою, не перенасиченою надлишковою інформацією та доступною для сприйняття.

Монолог характеризується використанням таких експресивних засобів, як: повтори, риторичні запитання, вигуки, вступне слово, еліпси та ін [22, с. 24].

Н. Ф. Бориско поділяє лінгвістичні особливості монологу на чотири групи відповідно до їх цільового спрямування. Вони забезпечують наступне:

- змістово-сміслову цілісність, тобто відповідність інформації заданій темі;
- логіко-структурну цілісність – монолог є послідовним та зв'язним викладом думок;
- функціонально-комунікативна цілісність – відповідність заданій ситуації, модальність висловлювання;
- мовленнєва коректність – дотримання правил мовлення та засобів вираження думки [11, с. 69].

Крім цього, монолог передбачає оволодіння мовними одиницями міжфразового зв'язку. Такими одиницями є використання лексичних та займенникових повторів, сполучників та сполучникових прислівників, прислівників або сполучень іменників з прикметниками у ролі обставин місця та часу, артиклі тощо. Для прикладу віднесемо прислівники часу і послідовності, які часто вживаються в монологічному мовленні: *later, then, after that*; причини та наслідку: *why, that's why, so, at first, firstly, in the second place, so that, thought*.

Для сполучення подій у монологі використовують так звані усномовленнєві вирази, що допомагають розпочати, логічно пов'язати продовження та оформити висновок в кінці монологу: *to begin with, well, I'd like to tell you this, let's leave it at that, that reminds me, by the way, speaking of* [15, с. 158].

Загальними для більшості лінгвістів є наступні особливості монологу:

1. Книжковий, письмовий стиль.
2. Перевага розповідних речень та розгорнутих висловлювань. Містяться питання риторичного характеру, наказові речення – як звернення до слухачів. Для монологу властиві основні видо-часові форми дієслова при передачі послідовності подій у монологі – це *Past Indefinite* та *Past Perfect*; часте використання сполучників, сполучникових прислівників та адвербалій *when, since, one day, then, the other day, in the afternoon, yesterday, first, after that*. Монолог характеризується використанням простих та складнопідрядних речень з підрядними часу. Якщо подія відбувається у минулому – то вживається *Past Indefinite* та *Past Perfect*, події теперішнього часу – *Present Indefinite*. Якщо розповідач говорить про майбутню дію, ситуацію, то використовується *Future Indefinite*.
3. Одиницею монологу є фраза або фразова єдність.
4. Структурна завершеність.
5. Повнота висловлювання.

Окрім лінгвістичних особливостей монолог характеризується також психологічними особливостями. Психологи трактують процес мовлення як засіб формування та формулювання думки, за допомогою мови та мовленнєвої діяльності особи. Мовленнєва діяльність включає в себе три-структурний рівень утворення мовлення як такого. Першим рівнем є мотиваційний рівень, тобто внутрішня чи зовнішня потреба мовця до спілкування, вираження своєї думки відповідно до комунікативного наміру. Даним рівнем з запуском процесу народження монологічного мовлення, на ньому формуються зміст та цілі висловлювання. Наступним рівнем є формуючий рівень, тобто вираження думки за допомогою мови. Цей рівень включає в себе логічну послідовність мовлення та її синтаксичну правильність. За допомогою мовних засобів відбувається вираження думки виступаючого. Формуючий рівень відображає весь спектр лінгвістичних знань мовця, правил вживання мовних одиниць відповідно до контексту висловлювання і містить дві мовленнєві операції: відбір мовних засобів та доцільне їх розміщення в монолозі. Останній рівень – реалізуючий, власне саме монологічне мовлення з відповідним інтонуванням, артикуляцією та паузами [18, с. 123].

Відповідно до психологічного підходу, монолог не є обміном думками, а направлений, перш за все, на передачу, донесення інформації до кола слухачів. Отже, одними з основних його психологічних особливостей є односпрямованість, зв'язність, тематичність, контекстуальність, відносна неперервність, послідовність та логічність думки.

Монолог, на відміну від діалогу, не потребує зворотного зв'язку, реакції від аудиторії, основна функція монологу – є інформативність, тобто донесення інформації до аудиторії.

Зв'язність полягає у композиційно-смісловій єдності тексту висловлювання, тобто єдність думки мовця з тематикою мовлення, єдність головної ідеї, яка розкривається в говорінні та єдність мовлення, що підкріплює думку засобами міжфразового зв'язку.

Тематичність розкривається через співвіднесення монологічного тексту з загальною темою комунікативного акту та власними думками мовця.

Контекстуальність монологічного мовлення являє собою зв'язність з контекстом, змістом висловлювання, тому дане мовлення є послідовним, структурованим, логічним, з відносною повнотою висловлювання та ясністю думки мовця [36, с. 342].

О. О. Леонтьєв, у своїх працях, виділяє наступні характеристики монологічного мовлення. Розгорнутість – це зв'язний безперервний виклад думки, з метою повного розкриття ідеї. Експресивність – виразність та емотивність висловлювання. Відносна безперервність – висловлювання понадфразового рівня, що є неперервним, має певний часовий обсяг, кінцевою метою якого є досягнення завершеності думки. Послідовність та логічність – зв'язність думок, ідеї шляхом уточнення, доповнення, повторення, пояснення, що плавно змінюють один одного і є тісно пов'язаними з основною темою висловлювання. Комунікативна направленість – співвіднесення монологу з ситуацією спілкування [30, с. 115].

Відповідно до О. Б. Тарнопольського, серед психологічної специфіки говоріння є реактивність та ініціативність говоріння. Реактивність зводиться до реакції (відповіді) мовця стосовно тематики обговорення, яке обмежується лише відповіддю на конкретні питання, не передбачаючи подальше обговорення проблеми. Ініціативність монологу передбачає виявлення мовцем бажання розпочати обговорення, стимулювати процес комунікації та підтримку інтересу аудиторії, вживаючи риторичні запитання, запитання-відповіді тощо [56, с. 21].

Деякі психологи виокремлюють також модальність та інтенціональність монологічного мовлення. Інтенціональність являє собою намір мовця донести ту чи іншу інформацію до загального кола слухачів. Модальність певною мірою межує з експресивністю висловлювання і виражається за допомогою граматичних чи лексичних одиниць, модальних дієслів чи інтонуванням монологу. Тобто модальність це відображення оціночного характеру особи в

своєму монолозі з приводу певного питання, його схвалення інформації, її заперечення тощо [46, с. 158].

Існують суперечки щодо такої характеристики монологічного мовлення як ситуативність, адже ситуативність спілкування більшою мірою пов'язана з діалогічним мовленням. Однак, деякі дослідники вважають, що певною мірою ситуативність притаманна також монологічному мовленню, хоча не є яскраво вираженою, адже початковою точкою до формування монологу є певна комунікативна ситуація, на основі якої монолог матиме контекстний характер. Спонтанне висловлювання також має ситуативний характер. Отже, ситуативність монологічного мовлення теж є однією з його психологічних характеристик.

1.2. Урахування вікових та індивідуальних особливостей студентів при навчанні монологічному мовленню

Ефективність навчання студентів залежить від особливостей їх психічного та психологічного розвитку. Методисти звертають чимало уваги на вивчення індивідуальних особливостей кожної вікової групи, в даному випадку мова йтиме про юнацький вік, маючи на меті адаптувати та розвинути притаманні студентам особливості до різних аспектів вивчення іноземної мови, адже глибше розуміючи внутрішній світ та психологію студентів, можна досягти більших результатів в плані засвоєння та відтворення навчального матеріалу.

Юнацький період – етап життя людини, що триває від 15 до 21 року і характеризується завершенням або стабілізацією основних систем психічного та фізичного розвитку [41].

Психологія юності пов'язана із розвитком свідомості, професійної орієнтованості на майбутнє та входженням в доросле життя. У віці 17-20 років (періоду раннього юнацтва) формуються пізнавальні та професійні інтереси,

потреба в праці, виникає спроможність самостійного прийняття рішень та врегулювання проблем, збільшується рівень суспільної активності тощо. Студенти опиняються перед вибором життєвого шляху. Цей віковий період знаменується найбільшою стресостійкістю та готовністю до оволодіння складними видами інтелектуальної діяльності, крім цього, відзначається найвищий рівень працездатності та витримки як до фізичних так і до психологічних навантажень. Період раннього юнацтва – період засвоєння необхідних знань, вмій та навичок професійного спрямування. Відбувається розвиток необхідних особистісних та функціональних якостей (мужність, організованість, чіткість, акуратність, ініціативність тощо).

Студенти можуть характеризуватись із 3-х сторін:

- з психологічної сторони (особистісні якості та індивідуальні психологічні особливості);
- з соціального боку (приналежність студента до певної суспільної групи та міжособистісні зв'язки з іншими студентами, колективом);
- з біологічної сторони (врахування типу вищої нервової діяльності, інстинктів, безумовних рефлексів, індивідуальність будови тіла та інші біологічні показники) [60, с. 145].

Відповідно до І.О. Зимньої, період 18-20 років є періодом стабілізації та становлення характеру юнака, період оволодіння повним комплексом соціальних ролей (суспільних, професійно-трудова і т.д.) [18, с. 128].

Деякі спеціалісти в області вікової психології та фізіології стверджують, що здатність до свідомої регуляції власної поведінки в молодих юнаків розвинена ще не в повній мірі, тому дуже часто спостерігаються випадки невиправданого ризику, невміння передбачити в повній мірі наслідки своїх вчинків, а також явища повної самовіддачі чи безкорисних жертв з боку юнаків.

Сформовані на період юнацтва індивідуальні особливості від типу темпераменту до гнучкості мислення і об'єму оперативної пам'яті здатні впливати на динаміку та успішність виконання будь-якої роботи [60, с. 147].

Провідною сферою діяльності в даний період є професійна спрямованість. Освіта стає не загальною, а диференційованою, тобто спеціальною, відповідно до обраного фаху. Крім цього, відбуваються зміни не лише в диференціації навчання, але й в будові та функціональності кори головного мозку, формується аналітико-синтетична діяльність, тому в роботі з віковою групою юнаків використовуються вправи, що потребують здійснення різноманітних операцій: синтезу, аналізу, узагальнення тощо. Студенти на перше місце ставлять той матеріал, який вимагає обміркування чи роздумів, де є змога висловити свою точку зору, своє бачення проблем. Оскільки студенти обрали вже свою фахову спеціальність, рівень самостійності та відповідальності істотно зростає. Опираючись на дану особливість, викладачам слід підбирати форми і методи навчання, що сприяють розвитку та підвищенню рівня пізнавальної діяльності студентів, а завдання носять здебільшого творчий характер [28, с. 176].

В.С. Сафонов у своїх дослідженнях виділяє два типи студентів в процесі навчання відповідно до психологічних особливостей нервової системи: лабільний (екстраверти) тип студентів та інертний (інтроверти) тип. Лабільний тип здатен швидко реагувати та переключати розумову діяльність з одного виду завдань на інший. Їм властива здатність швидко знаходити оптимальне рішення щодо проблеми та швидко формувати відповіді на запитання. Екстравертний тип відрізняється товариськістю, імпульсивністю, лідерськими якостями. Студенти цієї групи швидше та легше опановують нові іншомовні комунікативні навички та вміння. В процесі спілкування виступають впевнено, рішуче, вільно, рідко почувають себе розгубленими, допускаючи граматичні або ж лексичні помилки. Даному типу підходять вправи, що включають в себе рольові ігри, комунікативні задачі, що інтенсивну мовленнєву діяльність. Другий тип (інтроверти) характеризуються відносною замкненістю, стриманістю, надають перевагу виконанню письмових завдань, індивідуальній роботі. Робота в парах викликає деяку розгубленість та дискомфорт.

Найкращими видами робіт для такої групи студентів є самостійний пошук матеріалу, написання рефератів, анотацій тощо [45, с. 266].

На заняттях з іноземної мови доцільним є комбінування між собою студентів екстравертів з хорошими знаннями іноземної мови зі студентами, які потребують більше часу на засвоєння матеріалу і не є досить активними учасниками комунікаційного процесу. Останнім це дає змогу відчувати свою важливість та відповідальність за виконання певного виду діяльності нарівні з студентами лабільного типу. Ті, в свою чергу схильні до взаємодопомоги та підтримки, що забезпечує комфортні умови співпраці. При тривалому приятельському відношенні викладачів до студентів та студентів між собою, можна побачити, що рівень невпевненості, сором'язливості збоку студентів зменшується, а коефіцієнт взаємодії зростає, збільшуючи рівень задоволення від навчального процесу та підсилюючи мотивацію [63, с. 313].

При підборі методів та форм навчання для студентської групи, враховуються також, окрім вище перерахованих особливостей, типи їх темпераментів, адже та ж сама модель побудови навчального процесу може бути вдалою для людей-екстравертів (сангвініки та холерики) і зовсім не підходити інтровертам (меланхоліки та флегматики). Зміна навчальної діяльності до 10-12 раз розкриває максимальні можливості екстравертів, в той час як оптимальне чергування вправ та завдань для інтровертів становить 3-4 рази. Викладач-інтроверт з студентами того ж самого типу дає змогу останнім працювати вдумливо, без поспіху та хвилювань, повністю розкриваючи свою навчальну спроможність, в той час як студентами-екстраверти, виконавши свою частину, заважають праці інтровертів. Враховуючи особливості темпераментів студентів, можна зазначити, що такий вид діяльності як рольова гра або комунікативні ситуації є доцільними та дозволяють розподілити ролі відповідно до психологічних особливостей тих, хто є учасниками навчального процесу. Рольові ігри дають змогу кожному студенту розкрити свій потенціал, зігравши одну із запропонованих ролей, водночас засвоївши модель поведінки даної ситуації. Рольові ігри відображають реальні комунікативні ситуації,

таким чином, студенти вивчають не лише матеріал, але й покладають на себе ту чи іншу соціальну роль, готуючись до дорослого життя [63, с. 314].

Можна сказати, що задля збільшення ефективності формування монологічної компетенції слід враховувати психологічні особливості вікової групи студентів. Підбір матеріалу здійснювати відштовхуючись від професійної спрямованості студентів та їх інтересів, враховуючи типи студентів в навчальному процесі відповідно до особливостей нервової системи, знаючи характеристики типів темпераменту та шляхів поєднання методів та завдань для розкриття навчального потенціалу студентів. Знання психологічних особливостей, зокрема, якостей, характеристик, що формуються на даному віковому етапі, дає змогу викладачеві підібрати той матеріал та ті форми навчання, що сприятимуть становленню та розвитку якостей даного вікового періоду. Знання особливостей перебігу психічних процесів віку юнацтва дозволяє викладачу максимально розкрити студентів, запропонувавши вправи, що передбачають творче мислення, міркування, висловлення своїх думок, переймання різних соціальних ролей. Отже, можна побачити, що для ефективного навчання студентам варто пропонувати завдання творчого характеру, дискусійного характеру, проектну роботу, роботу в групах, рольові ігри.

1.3. Організація навчання монологічного мовлення з використанням відеоматеріалу у ВНЗ

Ефективність формування іншомовної компетенції в монологічному мовленні залежить від правильного вибору методів та засобів організації навчальної діяльності. Одним із засобів, що найбільш повно розкриває іншомовне середовище спілкування, є відеоматеріали.

Н.Д. Іващенко відзначає, що в науково-методичній літературі щодо питання застосування відео в навчальних цілях висвітлено декілька груп

проблем з приводу критеріїв відбору відеоматеріалу та дидактичних можливостей відео.

Перша група проблем – автентичність комунікативних ситуацій, яка дозволяє студентам моделювати власну поведінку, опираючись на реальні життєві ситуації, дає змогу створити власну модель поведінки в подібних комунікативних ситуаціях. За допомогою відео висвітлюється комунікативна ситуація в поєднанні з вербальними та невербальними компонентами.

Друга група – пов'язана із використанням відео як джерела інформації про культурні особливості країни, мову якої вивчають студенти, формуючи міжкультурну компетенцію студентів [20, с. 58]. О.Р. Бондаренко під терміном «міжкультурна компетенція» розуміє орієнтацію особи, що опановує іношомовну мову, на культуру та поведінку носія мови, успішне використання фонових знань про культуру іноземного адресата в різних комунікативних ситуаціях та вміння враховувати відмінності між двома культурами носія та не носія іноземної мови [9, с. 40].

Третя група проблем використання відеоматеріалів пов'язана з індивідуалізацією навчального процесу, де вибір матеріалу має враховувати індивідуальні потреби групи студентів. Матеріал, підібраний на основі інтересів, збільшує активність студентів у процесі навчання.

Остання група проблем – поліфункціональність відеоматеріалу. Застосування відеоматеріалу направлене, насамперед, на тренування двох мовленнєвих навичок – аудіювання та говоріння. Перевагою є те, що відеоматеріал демонструє інтеграцію двох навичок в контексті спілкування, а не окремо одна від одної. Також правильно підібрані відео та їх різні формати дають змогу розвивати і решту навичок – читання та письмо. Відео можуть бути представлені не лише у формі виступу чи фільму, але й у формі квесту, книги і т.д [20, с. 59].

В.І. Писаренко доцільність використання відеоматеріалів в навчальному процесі пояснює: доступністю відеоматеріалів, які можуть бути записані в різних форматах з різних джерел та є у відкритому доступі в мережі Інтернет;

наявністю досвіду використання відеоджерел в навчальних цілях; можливістю розвитку творчої діяльності вчителя та студентів в процесі навчання [39, с. 80].

Виділяють три основні види відеоматеріалів, що використовуються в навчальному процесі. Першим видом є спеціально розроблені навчальні відеоматеріали, що є частиною навчально-методичного комплексу. Такі матеріали не є автентичними та не є широко застосованими, адже їх чисельність не задовольняє повною мірою потреб тих, хто навчається. Відеоматеріали першого виду є загальними відповідно до навчальної програми, представляючи додаткову інформацію з переліку тем.

Наступним видом є відеоматеріали у відкритому доступі, тобто ті, які легко можна купити, проглянути в мережі Інтернет або завантажити. Сюди відносять художні фільми, комедійні шоу, документальні фільми, навчальні програми тощо. Складність вибору подібного формату відеоматеріалів полягає у тому, щоб підібрати матеріал, який буде зрозумілим, беручи до уваги рівень мовленнєвої компетенції студентів та його відповідність заданій темі.

Третій вид відеоматеріалів, є матеріали телевізійних каналів, відзнятих безпосередньо протягом ефіру. Сюди відносять новини, документальні фільми, науково-популярні телепередачі. Тут варто звертати увагу на рівень володіння іншомовною мовою студентами та тривалість програми. Останні два види не є спеціально підготовленими, їх перевага полягає в автентичності матеріалу, який не є призначеним для навчальних цілей. Основним плюсом подібного матеріалу є зміна розподілу ролей в аудиторії (*balance of power*). Завдяки застосуванню подібних матеріалів, викладач не є основним джерелом інформації та єдиним авторитетом під час обговорень чи дискусій і має брати до уваги професійну компетентність студентів. Матеріали даного виду спонукають студентів ставати активними учасниками обговорень та бути повністю залученими в навчальний процес [40, с. 96-97].

Дж. Лонерган відзначає ще одну категорію відеоматеріалів – власні відеосюжети студентів та викладачів. Даний вид сприяє реалізації на практиці отриманих знань та можливості проаналізувати й оцінити власний рівень

володіння мовою. Матеріали можуть використовуватись як записаний фрагмент монологічного мовлення студента чи викладача для подальшого детального аналізу, крім цього, як спеціально підготовлена інформація, знята для навчальних цілей. Студенти мають змогу самостійно знімати програми, ролики відповідно до теми навчальної програми під координацією викладача. Ще одна можливість застосування відеоматеріалу в навчальному процесі – зйомки власного фільму студентами. Дж. Лонерган відмічає, що такий процес є груповим заняттям, а його підготовка включає в себе чимало дискусій та обговорень, підбір відповідного матеріалу, що є продуктом комунікації. Рольова гра – ще одна із переваг застосування власних відеосюжетів. Вибираючи собі роль акторів, операторів студенти схильні демонструвати вищий рівень засвоєння інформації [68, с. 75].

Для кращого розуміння доцільності впровадження відеоресурсів в навчальний процес, слід розібрати їх психологічні характеристики та дидактичні можливості.

Використання відео є не лише джерелом інформації, його використання стимулює чимало психічних процесів, особливо діяльність пам'яті та уваги. Наочність – одна із психологічних характеристик відео. Відеоматеріал поєднує в собі декілька видів наочності: слухову, зорову, мовно-ситуативну, предметну та образну. Відео найкраще підходять для студентів слухового та зорового типу сприйняття та засвоєння інформації. Інформація, що сприймається зоровим та слуховим каналом водночас є найбільш легкою в плані засвоєння. За даними ЮНЕСКО людина засвоює близько 65 % інформації, коли слухає та бачить. На додачу, інформація, сприйнята зоровим каналом швидше засвоюється та довше зберігається в пам'яті людини. Під час перегляду відео засвоюється не лише вербальна сторона інформації, але й невербальна (міміка, жести, манера та стиль говоріння, рухи тіла, вираз обличчя). Дослідження О.О. Леонтьєва показали, що невербальним шляхом передається близько 40% додаткової інформації.

Оскільки засіб відеодемонстрації відноситься до групи наочних засобів навчання, варто враховувати наступні умови:

- відповідність відеоматеріалу рівню іншомовної компетенції студентів;
- перегляд відео має бути організований таким чином, щоб всі учасники процесу могли гарно бачити відеоматеріал;
- пояснення до відео в ході перегляду самого відео мають бути ретельно продуманими;
- матеріал має чітко відповідати навчальному матеріалу та темі;
- вміння чітко виділяти головне та другорядне;
- наочність має застосовуватись в міру та відповідати певному етапу уроку [43, с. 153];

Іншою психологічною особливістю відеоматеріалу є відчуття та сприймання інформації. Сигнали, що сприймають органами чуття, логічно оброблюються, попадаючи в сферу абстрактного мислення. Образи змінюються судженнями та висновками. Тобто демонстрація відеоматеріалів сприяє розвитку наступного психічного процесу як осмислення.

Наступна характеристика відеоматеріалу - емоційний вплив відеоресурсу. Будь-яке відео впливає на емоційні процеси людської психіки, викликаючи певні емоції та почуття. Емоційність здатна підвищувати рівень мотивації студентів, викликаючи задоволення, що студент спроможний зрозуміти побачений матеріал та надає сил і бажання далі працювати в тому ж руслі. Відео дозволяє розвивати творчу уяву, спостережливість, концентрацію уваги тощо.

Багаторазовий перегляд відео полегшує сприйняття монологічного та діалогічного мовлення разом із специфікою говоріння, акцентів та рівнем лексичного наповнення відео. Додаткові завдання для засвоєння інформації після перегляду відео сприяють оволодінню основними вміннями в монологічному мовленні та поведінкою виступаючого в різних комунікативних ситуаціях [2, с. 4-5].

Окрім вищенаведених психологічних характеристик, відеоматеріали мають наступні дидактичні характеристики:

- інформативність та насиченість матеріалу;
- можливість подолання часових та територіальних кордонів. Можливість опанувати культуру, мовні особливості без прямого контакту з носіями мови;
- можливість занурення в сутність явищ та процесів, що вивчаються;
- реальне відображення дійсності;
- демонстрація процесів в динаміці, в реальному часі;
- емотивна насиченість та виразність демонструючих прийомів [2, с. 6].

Застосування автентичного відеоматеріалу отримало широке визнання серед методистів та лінгвістів, оскільки воно сприяє зануренню студентів у віртуальний простір, що являє собою автентичне віртуальне інтерактивне середовище. Поняття «автентичність» увійшло в методику викладання іноземних мов із становленням комунікативного підходу до вивчення мови з метою максимального наближення процесу навчання до природного спілкування. «Автентичний» походить від грецького слова «authenticos», що означає «справжній, що виходить із першоджерела» [14, с. 31].

Дж. Хармер визначає автентичні матеріали як матеріали, які створені носіями мови, та називає їх «справжні тексти» [67, с. 267].

Аналіз вітчизняної наукової літератури показує, що дослідники розглядають автентичний матеріал як такий, який не призначений для застосування в навчальних цілях і не адаптований для потреб тих, хто вивчає мову, з урахуванням їх рівня мовленнєвої компетенції.

Більшість дослідників виділяють рівні автентичності відео:

- неавтентичні відео (спеціально розроблені та створені фрагменти тексту, відео методистами в навчальних цілях);
- частково автентичні (дещо адаптовані відеоуривки, тексти до рівня володіння мовою студентів);

- автентичні (відео, тексти, що відображають живе спілкування, реальні ситуації і не створені для використання в навчальних цілях);
- оригінальні (сюди відносять тексти художньої літератури, поезію, яка транслюється у відеоформаті) [24, с. 223].

Автентичні матеріали – це сучасний засіб навчання монологічному мовленню, який має чимало переваг:

1. Мотиваційний аспект. Живе мовлення підвищує зацікавленість студентів до іноземної мови та збільшує їх вмотивованість щодо її опанування, особливо, якщо є розуміння інформації, що розрахована для носіїв іноземної мови.
2. Неадаптованість матеріалу. Учасники відео говорять різними акцентами, типовими для тієї чи іншої країни або ж національності.
3. Живе спілкування. Під даним терміном ми розуміємо спілкування, що відображає повсякденний вокабуляр, збагачений ідіомами, фразовими дієсловами, лексикою широкого вжитку. Сюди відносять також показник сучасності лексичного наповнення.
4. Візуалізація. Окрім лексичного наповнення відеофрагменту, паралінгвістичні засоби (жести, міміка) та мовне середовище дають додаткову, уточнюючу інформацію для студентів. Студенти мають змогу засвоїти стиль, манеру поведінки, культуру мовлення людей, мову яких вони вивчають.
5. Діалог двох культур. Використання автентичних матеріалів дозволяє побачити особливості спілкування, поведінки представників культури рідної та іноземної мови. Точки зору представників культур, менталітет, психологічні показники, які, будучи універсальними для всіх культур, по-різному проявляються в кожній з них [40, с. 98].

Варто також виділити функції автентичного відеоматеріалу в навчальному процесі:

1. Інформативна функція (виражається в можливості створити приклад мовлення (з фонетичними, лексичними, граматичними аспектами);

виконання функцій аналізу та синтезу (даючи можливість розбирати інформацію як в цілому, так і по частинах відео, акцентуючи увагу на деталях)).

2. Організаційно-керуюча (створює ефект присутності або ж участі в тому, що демонструється на відео, несе в собі ефект «примусової концентрації уваги», при якому навіть неуважний студент уважно переглядає відео завдяки атмосфері повної уваги з боку інших студентів).
3. Виховна (становлення поваги до народу культури, мову якого студенти вивчають).
4. Розвиваюча (розвиток пізнавальних процесів студентів, уваги, пам'яті, мислення, уяви тощо).
5. Ілюстративна функція. (всі види наочності (зорова, слухова, предметна, образна, мовна), подача інформації не лише засобами вербалізації, але й паралінгвістикою (мовою тіла)).
6. Інтегративна функція (зв'язок між уроками, даючи можливість систематизувати або ж узагальнити отримані вже знання [24, с. 225]).

Вибираючи доцільний автентичний матеріал, викладач має враховувати ряд факторів. С. Стемплеський акцентує свою увагу на таких факторах:

1. Лексичне наповнення. Матеріал має відповідати комунікативній ситуації та завданій темі і відображати реальні життєві ситуації.
2. Темп мовлення. Мовлення повинне бути чітким, нешвидким, але в той час не занадто повільним, з природніми мовними паузами для того, щоб студенти могли почути та зрозуміти інформацію.
3. Зміст відеоматеріалу. Сюди відноситься не лише тематика, але й форма подачі.
4. Якісний показник відео. Якісь та показник зображення також впливають на ефективність засвоєння матеріалу та рівень зацікавленості студентів [72, с. 14].

Ефективність використання відео залежить не лише від критеріїв відбору відео викладачем, а також його успішне сприйняття студентом. Для того, щоб зацікавленість студентів була максимально високою Дж. Лонерган пропонує наступні види діяльності:

- перегляд відео без звуку. Студенти сприймають лише візуальну інформацію і мають змогу висловити свої думки з приводу розвитку подій та передбачити, про що йде мова у відео;
- прослуховування відео без зображення. Слухаючи матеріал, студенти розвивають креативне та критичне мислення. Вони уявляють персонажів, їх зовнішній вигляд, локацію дій, роблять припущення;
- зупинка фрагменту відео. Під час перегляду викладач зупиняє тривалість відео та просить студентів припустити, про що йтиме мова далі;
- поділ групи на дві підгрупи. Суть даної діяльності передбачає те, що одна половина групи бачить, що відбувається на екрані, а інша – сидить спиною до нього. Завдання першої групи розповісти, які події відбуваються на екрані [68, с. 81].

Застосування автентичних відеоматеріалів в навчальному середовищі сприяє більш ефективному формуванню мовленнєвої компетенції студентів. Відеоматеріали відображають живе спілкування, сприяють підвищенню рівня зацікавлення студентів в опануванні іноземної мови, дають можливість пізнати особливості культури народу, мова якого вивчається.

Опанувати комунікативну компетенцію з іноземної мови досить складно, не знаходячись безпосередньо в середовищі спілкування даної мови. Першочерговим завданням викладача є створення реальних та умовних комунікативних ситуацій на заняттях з іноземної мови, використовуючи різноманітні методи, прийоми та засоби навчання. На сьогодні методика викладання іноземних мов акцентує увагу на використанні різних каналів передачі інформації, які сприятимуть кращому засвоєнню іношомовного матеріалу та спроможні наочно продемонструвати середовище використання

матеріалу, що вивчається. Аудіо- та відеозасоби найбільш повно демонструють природне комунікативне середовище. Застосування останніх базується на одному з найстаріших та основних методичних принципів навчання – наочності. Використання даного принципу є можливим завдяки здатності людини сприймати та переробляти інформацію зоровими каналами. Під відеоматеріалом ми розуміємо будь-який матеріал (фільм, відеофрагмент, відеокліп, програма), що демонструється з використанням відеотехніки в навчальних цілях [40, с. 96].

Демонстрація відеоматеріалу в навчальному процесі підпорядкована певним дидактичним цілям та структурована відповідно до етапів роботи із відеоматеріалами.

Аналіз джерел з методики викладання іноземних мов показав, що як правило, більшість науковців виділяють три етапи роботи з відеоматеріалами в навчальному процесі: перед демонстраційний (pre-watching), демонстраційний (while watching) та після демонстраційний (after-watching).

Основна ціль переддемонстраційного етапу – психологічна підготовка студентів до сприйняття мовлення. На даному етапі перед викладачем постають такі завдання:

- зняття труднощів сприйняття відеоматеріалу (лексичних, мовленнєвих, соціокультурних тощо);
- ознайомлення з ціллю перегляду;
- створення мотивації та заохочення студентів до перегляду;
- активізація здобутих знань з теми;
- звернення уваги на нові лексичні одиниці [47, с. 150];

Відповідно до Н.М. Сергєєвої та Н.В. Карєвої, на даному етапі можна застосовувати наступні види діяльностей: припустити щодо подій у відео на основі обговорення заголовку; перед переглядом відео виділити правильні-неправильні твердження; переглянути новий список слів та оприділити тематику; з'єднати визначення з термінами; створити асоціативний ряд з теми; ознайомитись із прислів'ями, фразеологізмами з відео; інтерпретувати

інформацію у вигляді додаткових матеріалів (схем, зображень, фото, запрошення, малюнки тощо [47, с. 153; 23, с. 3].

В.І. Писаренко, до вище наведених вправ, відносить до першого етапу навчання монологічному мовленню наступні види вправ: коротко охарактеризувати тип відеоматеріалу, повідомити вступну інформацію про відео (тобто, що студенти дізнаються та побачать у відео); продемонструвати малюнки, фотографії, схеми, що певною мірою розкривають зміст відеофрагменту; створити асоціативне поле з теми; налаштувати студентів на певний тип мовлення у відео. Завдання на першому етапі не повинні повністю розкривати суть відеофрагменту чи надавати деталі, задля уникнення зниження рівня зацікавленості студентів у перегляді та негативного результату сприйняття відеофрагменту [39, с. 80].

Наступний етап, демонстраційний, включає в себе вправи, що виконуються під час перегляду відеоматеріалу, основна мета яких направлена на пошук основної інформації у відео, а також розвиток наступних вмій:

- рецептивних (вміння виділяти основну інформацію, розуміти зміст почутого),
- когнітивних (аналіз, порівняння інформації)
- репродуктивних (відтворення в стислій формі змісту матеріалу з використанням опори або без) [47, с. 155].

Викладачі можуть застосовувати наступні види вправ: вправи з множинним вибором; визначення послідовності подій у відео; заповнення пропусків; заповнення таблиць; складання плану; знаходження пропущеної інформації в тексті; добір до запропонованих слів з відео; співвіднесення реплік, фраз з героями, персонажами відео; співвіднесення подій з місцем дії; вибір правильного варіанту продовження фрази тощо [23, с. 4; 25, с. 86].

Крім традиційних вправ на другому етапі, Н.С. Савицька наводить приклади таких видів діяльності, що можуть використовуватись під час демонстраційного етапу, як: стоп-кадр (викладач зупиняє перегляд та питає,

про що йшла мова у відеофрагменті) та «перегляд мовчки» (демонстрація відео без звукового супроводу) [43, с. 152].

Є.В. Ільченко виокремлює ще одну мету другого етапу – це контроль сприйняття почутої інформації. У випадку, якщо рівень засвоєння матеріалу є низьким, дослідник пропонує викладачу повернутись до першого етапу для додаткового пояснення та тих вправ, які були направлені на контроль знань. Ним пропонується перелік додаткових завдань для повторного засвоєння інформації з відеофрагменту, що супроводжуються наступними інструкціями викладача: «зверніть увагу на місце події», «зверніть увагу на дати», «випишіть ім'я головних учасників», «випишіть дієслова, під час повторного перегляду відео», «дайте відповіді на запитання, користуючись опорною схемою, таблицею» [20, с. 59].

Післядемонстраційний етап направлений на перевірку розуміння тематики та обговорення прослуханого матеріалу [23, с. 6].

Відповідно до Н.М. Сергєєвої, цілями третього етапу навчання монологічного мовлення є:

- розвиток творчих здібностей студентів;
- навчання самостійному пошуку інформації;
- навчання інтерпретації отриманої інформації [47, с. 156];

Згідно з Н. С. Коваленко, на останньому етапі створюється ситуативна основа для подальшого формування комунікативної компетенції в студентів. Цією основою є зміст відеофрагмента [25, с. 87].

На даному етапі застосовуються вправи, направлені на розвиток репродуктивних та продуктивних вмінь в усному мовленні: переказ змісту відео згідно пунктів плану; коментарі щодо найбільш/найменш цікавих моментів у відео; оцінка події, ситуацій, представлених у відео; доповіді; проектна робота; драматизація фрагменту; рольові ігри тощо [25, с. 87; 47, с. 157].

Відповідно до П.К. Бабінської, вправи на завершальному етапі поділяються на три види: репродуктивні, частково-репродуктивні та

продуктивні або ж творчі вправи. Перші два види вправ доцільно пропонувати студентами з низьким та середнім рівнем знань, наприклад завдання відповісти на запитання після перегляду відео. Вправи творчого виду пропонуються студентам з високим рівнем мовленої компетенції, такі як: переказ сюжету, обговорення проблематики в малих групах, перетворення інформації (у вигляді теленовин), проектні завдання (доповіді, монологи), рішення проблемних ситуацій (аналіз, відбір потрібного матеріалу, аргументація) [5, с. 116].

Т.В. Сидоренко також виділяє три етапи роботи з відеоматеріалами, називаючи їх підготовчим, репродуктивним та продуктивним етапами [48, с. 59].

На відміну від попередніх дослідників, О.І. Барменкова виокремлює чотири етапи навчання за допомогою відеоматеріалу: підготовчий, сприйняття відеофрагмента, контроль розуміння інформації, розвиток мовних вмінь та мовленнєвих навичок [7, с. 76].

Підготовчий етап направлений на зняття мовних труднощів. На другому етапі (сприйняття інформації) студенти переглядають відео по частинах та дають відповіді на запитання. Третій етап – контроль – містить завдання на вибір правильної відповіді, “true or false”, сортування інформації в правильній послідовності тощо. Цей етап, іншими словами, є репродуктивним, де перевіряється рівень засвоєння інформації студентами. Ціллю останнього етапу, за О.І. Барменковою, є розвиток комунікативних вмінь студентів, де застосовуються наступні види завдань: описати події, переказати зміст, розіграти діалог, підтвердити або спростувати інформацію тощо [7, с. 76].

Окрім О. І. Барменкової, Н. М. Сергєєва також виокремлює чотири етапи роботи з відеоматеріалом: попередній (дотекстовий) етап, етап безпосередньої роботи з відеоматеріалом, етап обговорення та останній – креативно-особистісно орієнтований (творчий) етап [47, с. 159].

Проаналізувавши відповідні джерела, бачимо, що найбільш поширеною є 3-етапна робота з відеоматеріалами: pre-watching, while-watching, after-watching). Деякі з дослідників розділяють другий етап ще на два етапи, куди

входять вправи, пов'язані з роботою безпосередньо з текстом, та вправи, спрямовані на розвиток репродуктивних вмінь. Загалом, більшість науковців наводить приклади більш-менш суголосних вправ, які варто застосовувати при роботі з відеоматеріалом.

Застосування відеоматеріалів в навчальному процесі дає можливість студентам вивчати мову в контексті, в реальному комунікативному середовищі. Дотримання етапів роботи з відеоматеріалами та добір відповідних вправ на кожному з них забезпечить успішне формування іншомовної компетенції в студентів.

1.4. Відеоматеріали TED Talks як засіб навчання студентів монологічному мовленню

Як ми вже сказали, одним із засобів формування комунікативної компетенції студентів є застосування відеоматеріалів в навчальному процесі. Застосування відео сприяє реалізації основних принципів навчання: автентичності, комунікативного спрямування, наочності, ситуативності, діалогу культур та культурної варіативності [33, с. 51].

З появою Ted Talks постало питання переглянути нинішню структуру навчання з новими акцентами на цікавість та захоплення, виправдані навчальними досягненнями.

Ted (з англ. Technology Entertainment Design) – назва некомерційної організації в США, що займається проведенням інтелектуальних конференцій з метою розповсюдження унікальних ідей (“ideas worth spreading”) [19, с. 51]. Сьогодні матеріали їх конференцій є у відкритому доступі для перегляду та завантаженні на каналі YouTube.

Проблему застосування відеоматеріалів Ted Talks на заняттях англійської мови в своїх роботах розглядають такі дослідники, як: А.Ф. Сіразеева, Л.А. Валеева, А.Ф. Морозова та ін. На їх думку, матеріали такого формату мають

місце в навчальному процесі завдяки підвищенню інтересу у студентів щодо опанування іноземної компетенції, а також спонукання до активних дискусій, обговорень, формування творчого підходу до навчання.

Останніми роками матеріали Ted Talks широко залучені в навчальний процес завдяки своїй доступності, унікальним ідеям та актуальним повсякчас темам. Дослідники відмічають своєрідні особливості матеріалів Ted Talks, які задають новий рівень навчальному процесу:

- доступ до завжди актуального та нового контенту, розповсюдження цікавих та унікальних ідей з приводу сучасних проблем будь-якої сфери людського життя. Новизна завжди захоплює студентів та підвищує рівень їх бажання вивчати та поглиблювати свої знання з певних тем;
- поєднання форм лекційного викладу матеріалу, виступу-презентації та телевізійного документального фільму;
- великий простір для особистого аналізу студентами актуальних проблем сьогодення;
- Ted Talks дає змогу відповісти на запитання, яким чином досягається ефект комунікації між спікером та аудиторією, які вміння презентації матеріалу використані виступаючим і тій чи іншій ситуації [73, с. 1094].

Спеціалісти в області методики викладання іноземних мов акцентують увагу на доцільності впровадження матеріалів Ted Talks через:

- автентичність матеріалу - ефективний засіб розвитку комунікативних здібностей студентів мовних та немовних спеціальностей, що включає в себе ряд переваг над матеріалом, спеціально розробленим в навчальних цілях. До переваг належать: загальноосвітня цінність (відомості про національно-культурну особливість мовного апарату мовця, тобто фонетичні особливості вимови), професійна цінність (термінологія, професійні жаргонізми, професійне спілкування), виховна цінність (створення проблемних ситуацій, наочність

поведінки та вжитку вокабуляру в конкретному контексті), практична цінність (застосування лексичних одиниць відповідно до цілей та сфери спілкування в міжособистісних відносинах) та особистісний потенціал (формування механізму мовної здогадки, розвиток кругозору та культурної свідомості, розвиток мотивації щодо оволодіння професійним спілкуванням);

- доступність в мережі Інтернет;
- демонстрація прикладу використання іноземної мови носіями мови;
- вживання слів та виразів в природньому комунікативному середовищі;
- соціальна спрямованість матеріалів [66, с. 275].

Ted Talks є необхідним засобом в навчанні студентів монологічному мовленню, так як містить в собі ідіоми, фразові дієслова, живі фрази, вокабуляр широкоживаний в повсякденному житті, а також безліч лінгвістичних одиниць, які притаманні світу науки, бізнесу та інших сфер. Студенти, дивлячись відеоматеріали Ted Talks збагачують свій словниковий запас, імітують інтонацію та вимову носіїв мови.

Про те, що нині використання Ted Talks в навчальних цілях збільшується, свідчить наявність чимало навчальних посібників та методик з практики усного мовлення як вітчизняних так і іноземних авторів, такі як: “Dive into English with “Ted Talks”, серія підручників для різних рівнів “Keynote”, що розвивають кругозір студентів, критичне мислення, вдосконалюють навички аудіювання та спілкування.

Є.М. Баєва головними перевагами застосування Ted Talks вбачає в:

- зручності використання – розміщення в мережі Інтернет, легкості завантаження, наявності Ted Talk сайтів з зручною навігацією, що дозволяє швидко знайти потрібний відеоматеріал, наявності спеціально розроблених додатків Ted Talk, що встановлюються на смартфон;
- змістовності – велика кількість предметів та тем обговорення, можливість спостерігати акценти, варіації іноземної мови як носіями так і людьми, для яких іноземна мова є другою [6, с. 129].

Серед переваг використання відеоматеріалів Ted Talks, окрім вищенаведених, можна виокремити наступні:

- «живе мовлення» - студенти стають свідками використання англійської мови в повсякденному житті,
- розширення кругозору, адже тематика відео найрізноманітніша: від мистецтва, філософії до науки чи сучасних технологій;
- різноманіття акцентів. Студенти мають змогу почути будь-які варіації розмовної англійської мови, наголоси, вимову, інтонацію тощо. Ted Talks сприяє вдосконаленню навички аудіювання;
- доступність для будь-якого рівня володіння іншомовним мовленням; матеріали не направлені на конкретну групу чи вікову категорію людей;
- зразок монологічного мовлення для подальшого опанування його студентами. Ted Talks є прикладом, як розпочати промову, вживаючи фрази-кліше, як логічно та за змістом поєднувати кожне речення, як утримувати зацікавлення публіки та як себе поводити, висловлюючи свою думку чи повідомляючи інформацію оточенню, як закінчити промову та підвести підсумки [27, с. 15].

Оскільки матеріали Ted Talks не є спеціально розробленими матеріалами для навчання школярів чи студентів англійської мови, існує декілька критеріїв, яких слід враховувати вчителю при виборі теми та відео, якщо на заняттях планується використання Ted Talks як допоміжного засобу формування монологічної компетенції.

Серед критеріїв виділяють наступні:

1. Тематика відео. Викладач має підбирати ті матеріали, які доповнюють або розширюють тему освітньої програми студентів. Тематика Ted Talks має відповідати темі, яку на даному етапі вивчають студенти. Студентам набагато легше сприймати інформацію з теми, яку вони зараз проходять чи вже ознайомлені з нею, ніж мати справу з

абсолютно новою темою, з якої студенти не мають мінімальної бази знань.

2. Інформативність матеріалу.
3. Пробудження інтересу, зацікавленості студентів до вивчення теми та стимулювання бажання якнайглибше зрозуміти суть та зміст відео.
4. Мовний рівень виступаючого у відео. Лексика має відповідати приблизному рівню володіння англійською мовою студентами. Вчитель може сам визначати рівень студентів та рівень виступаючого. Однак, щоб якомога краще підібрати відео по темі та по рівню знання мови, існує спеціальна програма, така як Lexile, яка аналізує текст відео та оцінює рівень використаної лексики за певною шкалою від нижче 0 L до 1595 L. "L" (лексиль) є спеціальною одиницею вимірювання складності. Нижче 0 L до 620 L – відповідає рівню A1, 180 L – 910 L – рівню A2, 750 – 1210 L – рівню B1, 1000 – 1370 L – рівню B2, 1290 – 1400 L – рівню C1 і 1405-1595 L – рівень C2. Для полегшення сприйняття інформації, слід підбирати ті відео, де використовуються слайди, схеми та ін.
5. Складність вокабуляру. На рівень складності відео також впливає його лексичне наповнення. Існує сайт [Web vocabprofile](http://Web_vocabprofile) для визначення лексичного змісту виступу та його складності. Даний сайт визначає, скільки використано слів загального вжитку, скільки академічної термінології та число слів, які не належать до жодної з категорії. Саме останні потребують детального пояснення вчителем.
6. Тривалість відео. Саме тривалість грає одну з головних ролей у сприйнятті та засвоєнні інформації. На початковому рівні навчання, коли тема ще не зовсім знайома, виступ доводиться прослуховувати та дивитись двічі, тому важливо підбирати такі відео, тривалість яких становить до 6-7 хвилин, не більше. Для вищого рівня володіння мовою тривалість відео, як правило, зростає [6, с. 130-131].

Як правильно, викладачі використовують дані матеріали для перегляду та обговорення, хоча можлива також адаптація відео до написаного тексту для поглибленого вивчення матеріалу, зокрема даної теми. Оскільки Ted Talks все частіше використовуються саме в навчальних цілях, існують не лише критерії відбору відео, але й алгоритм роботи з відеоматеріалом. Вибравши потрібне відео, викладачу необхідно створити комплекс вправ на основі матеріалу, які сприятимуть кращому засвоєнню нового матеріалу. Робота з відео включає в себе три основних етапи: переддемонстраційний (pre-viewing), власне перегляд відео або демонстраційний етап (while viewing) та післядемонстраційний (post-viewing) . Розглянемо їх детальніше.

Отже, взявши до уваги порівняно новий засіб навчання як навчання на матеріалах Ted Talks, можна відзначити, що освітній процес безперечно зазнає змін та вийде на новий якісний рівень, що призведе також до змін розуміння сутності навчання та ставлення студентів до навчання, завдяки зв'язку Ted з соціальними мережами та технологізацією. Проаналізувавши особливості та переваги матеріалів Ted Talks, можна відзначити, що використання Ted Talks у навчанні монологічному мовленню є потужним засобом у збільшенні компетентності студентів з приводу глобальних тем та проблем людства, розширенні кругозору, вдосконаленні критичного мислення, у формуванні монологічної компетенції, завдяки автентичності матеріалу та різноманітності тематики, включаючи необхідний вокабуляр та інші лексичні одиниці. Ted Talks є чудовим зразком монологічного мовлення, студенти засвоюватимуть не лише матеріал з теми, але й модель поведінки під час виступу та зразок самого ж виступу.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

Аналіз вітчизняної та зарубіжної літератури дав нас змогу сформулювати наступні висновки.

Монолог – це організований, систематичний та тривалий вид висловлювання, що має одну тему та направлений на аудиторію з конкретною комунікативною метою. Більшість методистів виділяють такі види монологічного мовлення: монолог-опис, монолог-повідомлення, монолог-розповідь, монолог-міркування та монолог-переконання.

Монологічне мовлення характеризується своїми лінгвістичними та психологічними особливостями. До перших ми відносимо: функціонально-комунікативну цілісність, структурованість, послідовність, логічність та зв'язність, наявність великої кількості засобів міжфразового зв'язку, змістово-смислову цілісність, вживання розгорнутих розповідних складнопідрядних речень, усномовленнєвих виразів.

Відповідно до психологічного підходу, монологічне мовлення розглядається як певний вид висловлювання, що направлений, перш за все, на передачу, донесення інформації до кола слухачів та характеризується такими основними психологічними особливостями, як: односпрямованість, зв'язність, тематичність, контекстуальність, відносна безперервність, послідовність та логічність думки.

Ефективним засобом навчання монологічному мовленню є застосування на заняттях з іноземної мови відеоматеріалу (під яким ми розуміємо будь-який матеріал (фільм, відеофрагмент чи відеокліп), що демонструється з використанням відеотехніки в навчальних цілях), особливо автентичний відеоматеріал. Під поняттям «автентичний» ми розуміємо матеріал, що не є спеціально адаптований методистами, викладачами до використання в навчальних цілях. Чимало науковців вбачають доцільність застосування автентичного матеріалу через ряд його переваг (мотиваційний аспект; живе спілкування; неадаптованість матеріалу; візуалізація матеріалу; діалог двох

культур) та функцій (інформативна, організаційно-керуюча, виховна, розвиваюча, інтегративна та ілюстративна). Таким видом автентичного матеріалу є відеоматеріал TED Talks, що являє собою некомерційну організацію в США, яка проводить інтелектуальних конференцій з метою розповсюдження унікальних ідей (“ideas worth spreading”).

Доцільність впровадження TED Talks в навчальний процес вбачається через: автентичність, доступність, демонстрацію прикладу використання англійської мови носіями мови в природньому комунікативному середовищі, соціальну спрямованість матеріалів, змістовність, демонстрацію зразка монологічного мовлення.

Опрацювавши роботи науковців у сфері методики викладання іноземних мов, дійшли висновку, що більшість методистів виділяють три етапи навчання монологічному мовленню із застосуванням відеоматеріалів в навчальному процесі: переддемонстраційний, демонстраційний та післядемонстраційний. Ціллю першого етапу навчання є підготовка студентів до сприйняття відеоматеріалу та налаштування на працю. Метою другого етапу є безпосередня робота із відеоматеріалом, під час якого відбувається розвиток уміння студентів працювати з текстом (знаходження та виокремлення основної та другорядної інформації), робота з лексичними одиницями та граматичними структурами, розширення словникового запасу студентів, поглиблення знань з певної теми. Останній етап має на меті розвивати вміння студентів застосовувати отримані знання відповідно до різних комунікативних ситуацій. Підбір доцільних вправ на останньому етапі є одним із головних завдань третього етапу, адже формат вправ має відповідати віковим особливостям студентів, дослідивши які, дійшли висновку, що найкращими завданнями будуть завдання формату рольової гри, презентації та проектної роботи.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ 1-ГО КУРСУ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ВІДЕОМАТЕРІАЛУ TED TALKS

2.1. Організація та етапи проведення експериментального пробного навчання

Рівень сформованості іншомовної компетенції у студентів ВНЗ повинен відповідати загальноєвропейським вимогам володіння іноземною мовою. Високий рівень компетенції з англійської мови передбачає готовність студентів застосовувати здобуті знання в реальному комунікативному середовищі, вільно оперувати лексичними одиницями та граматичними структурами, вправлятися як в діалогічному так і в монологічному мовленні.

В навчальних програмах в розділі «Вимоги до рівня володіння іноземною мовою» одним із основних положень є готовність студентів чітко виступати з підготовленими презентаціями щодо великої кількості тем як професійного та і академічного спрямування, а також продукувати спонтанне монологічне мовлення з широкого кола тем, що вивчаються за спеціальністю.

Основним завданням вищої школи є формування комунікативної компетенції в студентів та оволодіння сучасним іншомовним мовленням. Іноземна мова розглядається нині як засіб міжкультурного спілкування. Однак досі частим явищем є використання в ВНЗ традиційних засобів навчання. Організація навчання виключно на основі методично розроблених книг та посібників не забезпечує студентів автентичними матеріалами, а саме відеоматеріалами, що найбільш повно розкривають природне комунікативне середовище, візуалізують зразки сучасного іншомовного мовлення професійного спрямування та занурюють студентів в середовище «живого спілкування». Тому, при навчанні монологічного мовлення студенти нерідко стикаються з проблемами імітування англійської вимови наближеної до

природнього звучання даної мови; сприйняття іншомовного мовлення під час прослуховування аудіо- чи перегляду відеоматеріалів; складнощі із розумінням різних акцентів, так як навчання спрямоване на засвоєння стандартизованої форми вимови британської англійської мови; труднощі сприйняття варіацій звучання певних слів; обмеження досвіду спілкування з носіями мови.

В даному магістерському дослідженні ми пропонуємо навчання монологічному мовленню за допомогою використання відеоматеріалів TED Talks, що має ряд переваг над традиційними засобами навчання (розглянуто в теоретичному розділі). З метою перевірки ефективності застосування TED Talks в навчальному процесі для формування іншомовної компетенції в монологічному мовленні, нами було проведено пробне навчання.

Перед проведенням безпосередньо нашого пробного навчання, були використані такі методи дослідження, як: педагогічне спостереження (спостереження за роботою як вчителя так і студентів на заняттях з іноземної мови); аналіз усного монологічного мовлення студентів з метою визначення рівня сформованості комунікативної компетенції; експериментальне навчання.

Пробне навчання включало в себе наступні етапи:

- констатувальний – вивчення рівня сформованості іншомовного монологічного мовлення студентів;
- формувальний – розвиток та вдосконалення поточного рівня монологічного мовлення;
- діагностичний зріз;
- аналіз результатів експерименту.

В таблиці 1 наведено етапи, часовий проміжок проведення та завдання кожного із етапів.

Етапи експерименту	Дата проведення	Кількість занять	Завдання
1. Констатувальний.	8.10.2018	1	Вивчити поточний рівень сформованості іншомовного монологічного мовлення.

2. Формувальний.	9.10.2018	2	Застосувати спеціально розроблений методичний комплекс вправ з використанням TED Talks.
3. Діагностичний зріз.	10.10.2018	1	Визначити підсумковий рівень сформованості компетенції в монологічному мовленні.
4. Аналіз дослідження.	11.10.2018	1	Зробити аналіз ефективності чи неефективності даного засобу навчання; сформулювати методичні рекомендації щодо покращення організації та проведення навчання із застосуванням відеоматеріалів TED Talks.

Таблиця 1. Етапи проведення експериментального дослідження

В пробному навчанні взяли участь 10 студентів I-го курсу факультету іноземних мов Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського.

Діагностика рівня сформованості іншомовної монологічної компетенції проводилась у ході навчального процесу на заняттях з практики усного та писемного мовлення основної іноземної мови (англійської).

На констатувальному етапі були встановлені такі основні проблеми, як:

- відсутність вживання засобів міжфразового зв'язку у монологічному мовленні студентів;
- недостатній рівень сформованості вміння розширити тему висловлювання;
- наявність великої кількості пауз та «мовних заминок» під час продукування спонтанного мовлення.

Останні два пункти свідчать про недостатній обсяг необхідного словникового запасу із теми та незнання як правильно поводитись під час різних комунікативних ситуаціях.

Опираючись на дані констатувального етапу, доцільним вважаємо включити в методичний комплекс вправ вправи на роботу із засобами міжфразового зв'язку в монологічному мовленні; вправи на розширення словникового запасу студентів; вправи комунікативного виду різного формату. Дослідивши психологічні характеристики юнацького віку в теоретичному розділі, дійшли висновку, що найбільш доречними комунікативними вправами стануть вправи формату рольової гри та проектної роботи.

2.2. Комплекс вправ для формування іншомовної компетенції в монологічному мовленні студентів 1-го курсу ВНЗ

Переддемонстраційний етап

Вправа 1. Розвиток навичок передбачення

Тип та вид вправи: рецептивно-репродуктивна, умовно-комунікативна.

Режим роботи: студент-вчитель; студент-студент.

Мета: розвиток уміння передбачати зміст відео, опираючись на коротку відомість про мовця.

Інструкція: Read a short information about the speaker. By answering the following questions below, try to predict what the speaker might talk about in his speech. Work in pairs.

Glen Henry is a stay-at-home father of two children and a loving husband. In 2015 he has created his Youtube channel “Beleaf in Fatherhood” where he shares his honest stories about ins and outs of being a Dad. The channel “Beleaf In Fatherhood” is an effort to equip Fathers, give hope to Mothers and inspire Children”, says Glen. In October 2017, Glen Henry appeared in Ted Talks, speaking up about his experience of being a stay-at-home-father and what it looked like. He has got his

superpowers through fatherhood. After leaving behind a job, he hated, and a manager, he didn't get along with, he went to work for an equally demanding bosses: his kids. He sincerely speaks up about his way from believing he knows everything about being a stay-at-home parent to realizing he knows nothing at all.

1. Who is a stay-at-home-parent?
2. How might Glen think of an idea of becoming a stay-at-home dad?
3. What challenges might Glen face as being a stay-at-home dad?
4. What his experience of being a stay-at-home parent might be?

Вправа 2. Асоціативне поле з теми “Family relationship”

Тип та вид вправи: рецептивно-репродуктивна, некомунікативна.

Режим роботи: студент-студент.

Мета: активізувати словниковий запас; підвищити інтерес до перегляду відео.

Інструкція: Work in groups of four. Each group receives a card with a word. Write down nouns, verbs, adjectives, word combinations associated with the given word, then read it out in a class. The words are: parenthood, upbringing, kids.

Probable answers:

- Parenthood: motherhood, fatherhood, bringing up, giving birth, care, love, tender, to control, family, children, to buy clothes, to sing lullabies, to change dippers, to feed children.
- Upbringing: to love, to discipline, to obey, to listen, to care, stay-at-home parent, delinquent, morality, behavior.
- Kids: naughty, disobedient, orphans, cute, to make noise, boundless energy, laugh, toys, nursery, merry-go-round.

Вправа 3: Співвіднесення слів з їх значеннями.

Тип та вид вправи: репродуктивна, некомунікативна.

Режим роботи: вчитель-студент.

Мета: ввести нові лексичні одиниці; зняти мовні труднощі (лексичні) сприйняття матеріалу.

Інструкція: Read the sentences (1-6). The words in bold are used in Ted Talk. First guess the meaning of the words, then match them with their definitions (a-f).

1. I have something **to confess** and I don't want you, guys, to judge me.
2. I was sitting in my car, trying **to figure out** which friend I could call.
3. We were spending about 40 percent of my **income** on childcare.
4. I did not know what I **got myself into**.
5. "Sesame Street" on TV **keep them distracted**.
6. The thing they **underestimated** about being stay-at-home parents was...
 - a) money, which one regularly receives for doing something.
 - b) to admit, to accept something.
 - c) to think of something as less important than it actually is.
 - d) to understand, to find a way out.
 - e) to draw somebody's attention away, by keeping somebody busy.
 - f) to appear in a difficult situation.

Вправа 4. Добір заголовку

Тип та вид вправи: репродуктивна, некомунікативна.

Режим роботи: студент-студент.

Мета: збудження інтересу до перегляду відео; налаштування студентів до сприйняття теми заняття.

Інструкція: Work in groups of 4. Read words and word combinations from the video and guess the theme of the video. Write down a title to it.

List of words from the video: to feed children, to change the diapers, apple sauce in a bowl, milk in a bottle, to take children to the park, to give a bath, to get no sleep, to discipline, to teach, to fall asleep, a way to love, nursery rhymes, to be emotionally tired, to drop kids off at school, breast-feeding.

Probable titles: duties while bringing up children; what it looks like being a parent.

Вправа 5. Звернення до власного досвіду

Тип та вид вправи: репродуктивна, умовно-комунікативна

Режим роботи: студент-студент

Мета: активізувати словниковий запас студентів; підвищити інтерес до теми за рахунок звернення до власного досвіду.

Інструкція: Before watching a video, raise your hands who had a stay-at-home mother/father/grandmother and make pairs. Discuss in pairs the following questions.

1. Who was in your family a stay-at-home-parent?
2. What duties did he/she perform?

Демонстраційний етап

Вправа 6. Сортування інформації

Тип та вид вправи: репродуктивна, некомунікативна

Режим роботи: викладач-студент; студент-студент.

Мета: розвиток вмінь розуміти загальний зміст почутого та виокремлювати основну інформацію.

Інструкція: Watch the Ted Talk video. Number the sections of the talk (a-g) in the correct order. Then compare your answers with the partner.

- a) Solution of money situation problem.
- b) Love appears to be in a simple, sometimes funny things.
- c) Glen is not satisfied with his job.
- d) Glen does not consider a stay-at-home parent job as difficult one.
- e) Glens starts to understand and support those, who stay at home with their kids all day long.
- f) Glen thinks that he knows everything about parent duties.
- g) Loneliness as a drawback of being a stay-at-home parent.

Вправа 7. Встановлення відповідності

Тип та вид вправи: репродуктивна, некомунікативна.

Режим роботи: викладач-студент.

Мета: розуміння змісту почутого; розвиток вміння аналізувати почуту інформацію;

Інструкція: Watch Ted Talk video “What I’ve learnt about parenting as a stay-at-home dad”. After watching, decide which statements are true (T) and which are false (F).

1. Henry and his manager were the best friends ever. (false)
2. Henry admires the idea of becoming a stay-at-home dad. (false)
3. Henry does not know a lot of examples of men being a stay-at-home parent. (true)
4. Henry considers being a stay-at-home parent to be an uninteresting job. (true)
5. The speaker believes that mothers do not do a lot of work while upbringing children. (true)
6. According to Henry, little children are not demanding at all. (false)
7. The hardest thing of being a stay-at-home parent is feeling lonely. (true)
8. While being a stay-at-home dad Henry never experiences emotional exhaustion. (false)
9. Henry manages to have time for everything he wants. (false)
10. Finally, Henry realizes how difficult the duty of being a stay-at-home mother is. (true)

Вправа 8. Вибір правильної відповіді.

Тип та вид вправи: репродуктивна, некомунікативна.

Режим роботи: студент-студент; студент-викладач.

Мета: розвивати навичку аудіювання; виокремлювати деталі почутого тексту; перевірити рівень розуміння інформації.

Інструкція: Choose the correct option (a or b). Compare your answers with the partner.

1. Glen Henry starts his speech with:
 - a) sharing his attitude towards his current job;
 - b) telling about his wife and children.
2. When Glen is asked a question “how is your day?”, he responds:
 - a) with pleasure, because he loves his job;
 - b) with disgust, because he hates his job.
3. The percentage of Glen`s income which he spends on childcare is:
 - a) more than 50;

- b) less than 50.
4. Whose idea was to make Glen a stay-at-home parent?
 - a) Glen`s idea;
 - b) his wife`s.
 5. After the first week of being a stay-at-home parent Glen:
 - a) locks himself in the bathroom, crying;
 - b) locks the children in the bathroom.
 6. Glen used to think that kids needed:
 - a) little attention;
 - b) a great deal of attention.
 7. What convicts Glen to go outside with his children, instead of constantly staying at home?
 - a) TV program;
 - b) the article he read.
 8. He started teaching his children by:
 - a) making them disciplined;
 - b) explaining things to them, using a board and drawing connections between objects.
 9. The majority of group of stay-at-home-parents found it difficult:
 - a) not having someone to talk to; being lonely;
 - b) being surrounded by children all the time.
 10. The thing that Glen, personally, underestimated was:
 - a) emotional exhaustion;
 - b) not having time for himself.
 11. Glen realizes that having the kids, bringing them up and doing household chores, a person:
 - a) still has time for work and other things;
 - b) becomes done with time.
 12. When one of his friends claimed that it was not difficult to stay with children all days long, Glen:

- a) was shocked and full of embarrassment;
- b) was full of anger and ferocity.

13. In the end Glen says that being a parent is more about:

- a) learning than teaching;
- b) teaching than learning;

14. In the end Glen understands that being ... is the most valuable thing in kids` life.

- a) a good father;
- b) present.

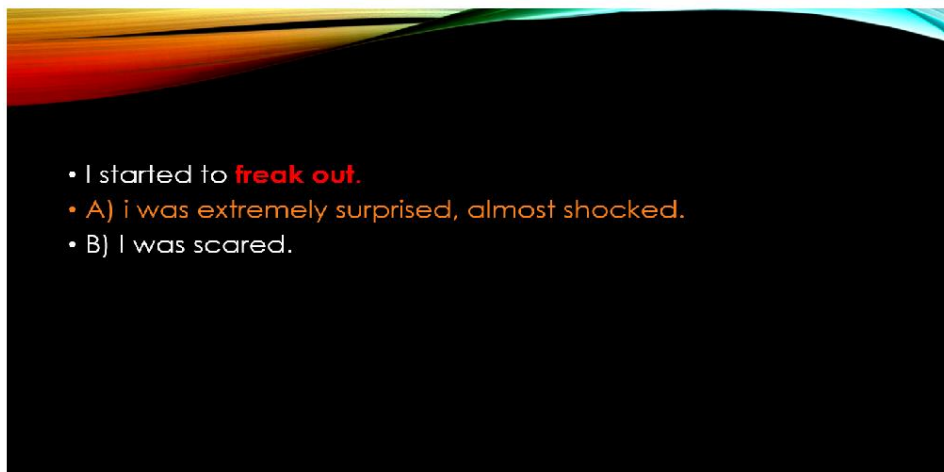
Вправа 9. Перевірка значення мовних одиниць

Тип та вид вправи: репродуктивна, некомунікативна.

Режим роботи: викладач-студент.

Мета: перевірити вміння розуміти значення слів в контексті; збагатити словниковий запас студентів.

Інструкція: Watch the presentation from the Ted Talk video, read 7 sentences and define the correct meaning of the sentences.



Вправа 10. виправлення помилок

Тип та вид вправи: репродуктивна, некомунікативна

Режим роботи: викладач-студент

Мета: розвиток вміння розуміти зміст почутого; виокремлювати деталі; аналізувати почуту інформацію.

Інструкція: Find and correct 5 mistakes in the summary of the first part of the Ted Talks. Then, watch the first part again (0.00-3.05) and check your answers.

Henry Glen is working a job he *loves*. His wife and he has one child under two and are expecting *twins*. His wife offers to change places for kids to see what love looks like coming from a father. Glen considers this idea to be a *funny* thing, because he is sure that responsibilities of stay-at-home mothers are not hard to perform. He has been a stay-at-home dad for a week already and feels like he is absolutely *right* about his ideas of bringing up children. He and his children are *laughing*.

Вправа 11. Заповнення пропусків під час аудіювання

Тип та вид вправи: рецептивна, некомунікативна

Режим роботи: викладач-студент; студент-студент.

Мета: розвивати навичку аудіювання.

Інструкція: Watch an extract of Ted Talk (3.45 – 5.28). While listening, fill in the gaps. Then, compare your answers with the partner.

I thought I knew everything (about) being a stay-at-home (parent) and in fact, I knew (nothing). I thought that all I (had) to do was feed them, (change) their dippers and they`d be (fine). Like, I really thought that`s (it). “Sesame Street” on TV keep (them) distracted, apple sauce in a (bowl), milk in a bottle, they`d (be) fine. But is you leave (children) alone, they`ll get into just a (little) bit of mischief. You know (what) else I thought I knew (about) being a stay-at-home parent? (I) thought that all I had (to) do was take them to (the) park once a week, because (if) I took them to the (park) once a week, they`d be (fine). If you take kids to (park) every day then that means (they) get dirty every day. If (they) got dirty every day, they (need) baths every day. If they (got) baths every day – I just (don`t) think you understand, see, having (two) kinds under two, you end (up) changing over 20 diapers every (day). And if you give them (a) baths, it`s just more nakedness. (But) I read this article by (Father) Lee which cites a survey done (by) two detergent companies, Omo and (Persil). And they did this study (and) it said that at two (hours) a day, prisoners get more (outside) time than children. That convicted (me) and so we went outside.

Вправа 12. Заповнення пропусків

Тип та вид вправи: репродуктивна, некомунікативна.

Режим роботи: викладач-студент

Мета: розвивати навичку аудіювання; поглибити рівень розуміння почутої інформації.

Інструкція: Fill in the gaps a short passage from Ted Talk video with the appropriate words from the box and then listen to it again (5.28 – 7.42) and check your answers.

teach	Embraced	turns	get
looked	Make	boogers	connections

Once, I ... the fact that I knew nothing, I'd begin to learn from my new managers and I always was told that being as a stay-at-home parent you ... no sleep. That's not true, because if you sleep when they do, you actually can get some sleep. I thought I knew that the best way to ... kids right from wrong was to discipline them, because that would ... sure they understood right from wrong. The pain, the fear – that would teach them. The truth is the best way to teach my children was taking out whiteboard and draw pictures and make ... that they could understand.

I knew that children needed love, but I just did not know what love ... like. It ... out, putting diapers on your head and play fighting until the kids fall asleep is a great way to love your kids. I was learning a lot, but it was not all fun and The loneliness was one of the hardest things of being a stay-at-home parent. Not having someone else to talk to, feeling inadequate, feeling selfish for wanting “me”-time.

Вправа 13. Підкреслити правильне.

Тип та вид вправи: репродуктивна, некомунікативна

Режим роботи: студент-студент

Мета: розвивати навички аудіювання; розвивати вміння, слухаючи, виокремлювати деталі інформації почутого тексту.

Інструкція: Read the sentences. Then watch the Ted Talk (7.10-10.02). Choose the correct word or word combination to complete each sentence. Then in pairs compare your answers.

1. The group of stay-at-home parents believed that the hardest thing, they underestimated was loneliness/absence of time.
2. Glen became irritated of cooking/nursery rhymes.
3. The thing Glen underestimated the most was feeling inadequate/emotional exhaustion.
4. Glen made money from home by wring poems/songs.
5. Spending with the kids all days long, a person is done with time/friends.
6. Some couples are done with each other, because one of the spouse spends a lot of time at work/does not understand what it is to be a stay-at-home parent.
7. Glen started supporting stay-at-home parents, because he experienced the same time routine/sympathized with them.
8. Overcoming all the difficulties, being stay-at-home parents, all the parents help next generations deal with/avoid the problems they face.

Вправа 14. Заповнення таблиці

Тип та вид вправи: рецептивна, некомунікативна.

Режим роботи: студент-студент

Мета: розвивати вміння аналізувати та виокремлювати необхідну інформацію.

Інструкція: Work in groups of 4. Listen to the first part of the video (til 8.12) and while listening complete the table. Compare your tables with other students.

Items	Information
Name of the speaker	Glen
Marital status	married, has 2 kids
Employment	
Percentage of income spent on childcare	
Attitude towards being stay-at-home	

parent	
Duties he perform while being a stay-at-home parent	<ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3. 4. 5.
Difficulties (drawbacks) of being a stay-at-home parent	<ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3. 4. 5.

Вправа 15. Пошук інформації

Тип та вид вправи: рецептивна, некомунікативна

Режим роботи: викладач-студент.

Мета: розширити словниковий запас студентів; навчитися знаходити необхідну інформацію під час аудіювання.

Інструкція: Watch the final part of the Ted Talk (8.12-10.43), while watching, write out synonymic words and phrases from the video to the given ones below.

Children – (kids)

Come home – (get home)

Get up – (wake up)

Exhausted – (tired)

Drive kids to school – (drop kids off)

Lots of something – (pile)

Clothes for washing – (laundry)

Understanding by experiencing the same – (stand in someone`s shoes)

View (side) – (perspective)

Move unsteadily from side to side – (wobble)

To reject – (to deny)

To arrive, to appear – (to show up)

To follow – (to pursue)

Вправа 16. Підкреслення засобів міжфразового зв'язку.

Тип та вид вправи: репродуктивна, умовно-комунікативна.

Режим роботи: викладач-студент.

Мета: ознайомити студентів із словами-зв'язками; навчити студентів використовувати їх на практиці.

Інструкція: In the given extract from the video underline all the linking words and make up your own sentences using those words.

Alright, I want to tell you how I got my superpowers through fatherhood. See, we were spending 40 per cent of my income on childcare. We had one child and we were pregnant with our second child. So, I became a stay-at-home parent and I had a lot of issues with this, because I haven't seen a lot of stay-at-home dads before and I did not want them to judge me.

You know, I said that being a stay-at-home parent sounds boring. Anyway, what do all stay-at-home mothers do all days? I thought, I knew everything about being a parent, but, in fact, I knew nothing at all. Even though my manager or at least my kids were a lot cuter than my manager, still, they were just as demanding. I thought if I fed them, changed their diapers, they'd be fine. Like, I really thought, that was it.

I was always told that as a stay-at-home parent you got no sleep, but that was not true. Actually, you can get some sleep, if you sleep when they do. It turns out, that the hardest thing about being a stay-at-home parent is loneliness. Really, not having someone to talk to, feeling inadequate, feeling selfish for wanting me-time. I became an advocate for such parents. Finally, I was standing in their shoes.

Вправа 17. Відповіді на запитання

Тип та вид вправи: репродуктивна, умовно-комунікативна.

Режим роботи: викладач-студент.

Мета: розвивати вміння аналізувати інформацію; перевірити рівень засвоєння почутого після перегляду відео.

Інструкція: Watch the episode from Ted Talk (2.30-7.09) and answer the following questions.

1. What was Glen`s reaction after being a stay-at-home parent for only a week?
2. What common feature did Glen`s manager and Glen`s children have?
3. When Glen`s thoughts appeared to be absolutely wrong? What did he think of stay-at-home parent`s responsibilities?
4. Why didn`t Glen want to take his kids to the park?
5. How did Glen manage to get some sleep, while being a sat-at-home dad?
6. What way of teaching his kids did Glen use?
7. How did Glen express his love?

Післядемонстраційний етап

Вправа 18. Створення монологу

Вид та тип вправи: продуктивна, умовно-комунікативна.

Режим роботи: вчитель-студент.

Мета: розвиток творчих здібностей студентів; навчання інтерпретувати почуту інформацію; розвиток монологічного мовлення студентів.

Інструкція: Imagine yourself a stay-at-home parent. Prepare two minute speech about difficulties of being a stay-at-home mother/father. Include the following prompts.

1. Speak of your expectation before becoming a stay-at-home parent.
2. How have your predictions and expectations changed after the first week of being a stay-at-home parent if any?
3. What were the main duties you performed every day?
4. What were the main drawbacks of being a stay-at-home parent?
5. What have you learnt during that period? What conclusion have you arrived at?

Вправа 19. Рольова гра. “Family”

Тип та вид вправи: продуктивна, умовно-комунікативна.

Режим роботи: студент-студент.

Мета: розвиток монологічного мовлення студентів; розвиток вміння працювати та взаємодіяти в групі;

Інструкція: Work in groups of three. Choose a role of either a working father, a stay-at-home mother or a 3 year-old child. After choosing a role, read carefully an instruction and prepare two minute talk on the situation.

The role of a stay-at-home mother: You have been a stay-at-home mother for 3 years. You are tired and your husband does not understand why you feel exhausted. You want to speak out the truth about you experience of upbringing a child. Use the following plan as a prompt for your speech.

- tell your husband about ordinary day of you. How it starts and ends every day;
- describe the most difficult thing you perform every day;
- state the thing you underestimated the most;
- tell the things you want your husband to help you with;
- propose him to stand in your shoes during at least the weekends.

The role of a working father: You work every business day from 8 a.m. to 5 p.m. You come home tired and do not understand your wife, why she looks that tired if she stays at home all day long. Share experience of your working day and what you think of a position of a stay-at-home mother. Use the following plan as a prompt for your speech.

- tell about your working day and how you feel after the work;
- express that you don't understand what the difficulties of being a stay-at-home parent are;
- state that you think there is nothing difficult in performing things that most mothers do, enumerate them;
- say that if you are a stay-at-home parent, you would not feel tired and would manage to cope with such a role.

The role of a 3 year-old child. You are a 3 year-old child. You spend all days with a mother and very seldom with a father. You sympathize with your mother, because she is very tired all the time. You want to spend more time with the father, because you do not feel that your father really loves you. Use the following plan as a prompt to your speech.

- tell all the things your mother does every day;
- tell that you love your mother and you love the ways you spend these days and what she does for you;
- express the desire to spend more time with your father, because you love him very much;
- say that you want your father to understand your mother and spend the weekends together.

Вправа 20. Рольова гра “Parents` support group”

Тип та вид вправи: продуктивна, комунікативна.

Режим роботи: студент-студент

Мета: розвиток вміння інтерпретувати отриману інформацію; розвиток вміння застосовувати свої знання відповідно до комунікативної ситуації.

Інструкція: Imagine you are in stay-at-home parents` support group. You are sharing your experience of performing such a role, of the everyday duties and difficulties of being a stay-at-home parent. Speak about the challenges you face and ways to handle and overcome them. Work out suggestions of how to make stay-at-home parents` job easier. Work in groups of four. You have 10 minutes to prepare your discussion and then present it in a class.

Вправа 21. Рольова гра. Виступ “Ted Talk”

Тип та вид вправи: продуктивна, комунікативна.

Режим роботи: викладач-студент.

Мета: розвиток творчих здібностей; розвиток монологічного мовлення студентів; розвиток критичного та творчого мислення.

Інструкція: Imagine that you are going to participate in “Ted Talk” show. Choose one of 3 topics for your speech and prepare 2 minute talk on the topic.

The topics are:

- Young stay-at-home mothers are usually obsessed with parenting. How to break an addiction to your child?
- Is it good for a father to stay at home with the children and have the mother work instead? Dwell on the topic.

- Mother is a better "stay at home parent" than a father. Why or why not?

Вправа 22. Висловлювання власної думки.

Тип та вид вправи: продуктивна, комунікативна.

Режим роботи: вчитель-студент.

Мета: розвиток вміння висловлювати свою думку; розвиток критичного мислення.

Інструкція: You have watched the video. Agree or disagree about the following items the speaker touches upon in the video. Choose only one topic to speak about. State any relevant examples from the video supporting your view. Prepare a coherent monologue. The following topics are:

- Being a stay-at-home parent is an easy task.
- Love can be expressed through little funny things.
- Making your kids disciplined is the best way to teach them things.
- Loneliness and emotional fatigue are not the drawbacks of being stay-at-home parents.
- Parenting deals more with learning with and from your kids rather than teaching your kids.
- Being present in kids` life is a genuine gift and not a tough responsibility.

Вправа 23. Дебати “Should a good mother give up her job and stay at home with her children?”

Тип та вид вправи: продуктивна, комунікативна.

Режим роботи: студент-студент.

Мета: розвиток вміння вести дебати та взаємодіяти один з одним; розвиток критичного мислення.

Інструкція: Divide in two groups of 5 people. Run a debate. The burning question is “Should a good mother give up her job to stay at home with her children or not?”. The first group is for and the second one is against such an idea. Brainstorm thoughts, facts, ideas and make some notes. Role play a debate and in the end draw the conclusion of the given issue.

Вправа 24. Проект “How parenthood has changed in contemporary world?”

Тип та вид вправи: продуктивна, комунікативна;

Режим роботи: студент-студент;

Мета: розвиток вміння працювати в групах; розвиток творчих здібностей;

Інструкція: Work in group of 4. Think over how parenthood has changed in contemporary world. Make a project and present it to a class. Use A4 paper format, markers and stickers provided. Enumerate the duties of fathers and mothers, what they avoid doing and what not, who usually actively participates in a child`s upbringing, which methods are used nowadays while bringing up children. Are modern parents strict while teaching and bringing up a child?

Вправа 25. Постер “How to be a modern parent”

Тип та вид вправи: продуктивна, комунікативна.

Режим роботи: студент-студент.

Мета: розвиток вміння застосовувати набуті знання відповідно до комунікативної ситуації; розвиток взаємодії в групах; розвиток творчого мислення.

Інструкція: Work in groups of 4. Make a poster on the following topic “How to be a modern parent”. Write down tips you might find useful for parents. Cover the topics of feeding, dressing up, free time activities one might do with a child, methods of bringing up, parent style. You may speak on additional topics if you like to. Then, present your poster and speak out your ideas.

2.3. Критерії оцінювання іншомовного монологічного мовлення студентів

Методика викладання іноземних мов впродовж багатьох десятиліть намагається розробити єдиний загальнопринятий список критеріїв оцінювання іншомовної комунікативної компетенції студентів. Відображення точного рівня володіння іноземною мовою, в першу чергу, залежить від критеріїв, які

оцінюють певний рівень сформованості мовленнєвої діяльності студентів та валідності процедур, за якими ці критерії відбираються.

Вирішення даної проблеми займалися такі науковці, як: Н.Ф. Бориско, С.Ю. Ніколаєва, О.Б. Тарнопольський, Л.В. Шипицо, Є.В. Мусницька та ін.

Більшість методистів виділяють якісні та кількісні показники при оцінюванні рівня володіння усним іншомовним мовленням.

До якісних показників можемо віднести:

- дотримання жанрово-структурної організації мовлення – відповідність організації мовлення студента вибраному ним жанрові презентації інформації, тобто присутність всіх структурних елементів даного жанру висловлювання в мовленнєвому продукті студента.
- змістова відповідність заданої тематики – ступінь реалізації комунікативного наміру;
- цілісність та зв'язність – семантична та логічна зв'язність висловлювання студента;
- повнота розкриття тематики – повне висвітлення головної та другорядних ідей у висловлюванні;
- мовленнєва коректність – лексико-граматична правильність та доцільність вжитих мовних засобів реалізованим ознакам тексту.
- здатність наводити аргументи з різних джерел [8, с. 154].

До кількісних показників відносять:

- темп мовлення;
- швидкість;
- обсяг говоріння – відповідність обсягу висловлювання студента мінімально встановленому обсягу висловлювання даного жанру [10, с. 47; 35, с. 69-70; 56, с. 187].

О.С. Парнюгін до вище згаданих критеріїв відносить насиченість мовлення (використання різноманітних мовних засобів) та адекватність вибору мовних одиниць відповідно до жанру висловлювання. Автор підкреслює, що швидкість мовлення та його правильність є одними із ключових критеріїв,

постійна робота над якими сприяє успішності у формуванні іншомовної компетенції на високому рівні [37, с. 14].

Іноземні дослідники, зокрема G. Brown та G. Yule, виділяють інформативність висловлювання та фонетичну правильність вимови (наскільки мовлення студента наближене до мовлення носія іноземної мови, що вивчається) [65, с. 125].

За S. Thornbury існує два види оцінювання мовлення студентів: холістичне та аналітичне оцінювання. Перше зводиться до однієї загальної оцінки висловлювання студента, в той час як аналітичне оцінювання базується на оцінюванні студента по кожному з критеріїв мовлення. Серед критеріїв, як основи оцінювання іншомовного мовлення студента, S. Thornbury наводить наступні: граматико-лексична правильність; зв'язність висловлювання; правильність вимови; «інтерактивність» комунікації (взаємодія з публікою чи іншими учасниками комунікативного процесу) [75, с. 143].

Проаналізувавши іншомовні джерела, а саме критерії оцінювання, що використовуються в стандартизованих тестах Cambridge FCE, Cambridge IELTS та TOEIC speaking test, оцінювання студентів базується з аналізуванням наступних блоків:

- мовленнєва коректність (інтонаційна, фонетична, лексична, граматична);
- повнота викладу інформації;
- відповідність висловлювання заданій темі;
- темп мовлення;
- рівень володіння лексико-граматичною базою;
- здатність взаємодіяти з аудиторією.

Оцінювання мовлення студентів має спиратись на критерії відповідно до поточного рівня володіння студентом іншомовним мовлення. Оскільки в дослідженні брали участь студенти рівня B₁, тому доцільним є брати до уваги вимоги, що розроблені відповідно до даного рівня володіння іноземним мовлення.

Беручи за основу Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти, наукові праці Ю.А. Петрусевич та О.П. Дацків, а також вище згадані критерії, ми розробили таблицю оцінювання усного мовлення студентів рівня В₁. (Таблиця 2) [16, с. 189-190; 35, с. 112-114; 38, с. 214-115]. В таблиці наведено сім основних критеріїв оцінювання з максимальною шкалою в 4 бали по кожному з них. Максимальна кількість балів, що може бути отримана студентом, становить 28 балів.

Критерії	Обґрунтування	Оцінка
1. Відповідність змісту теми мовлення	Зміст висловлювання повністю відповідає темі.	4
	Висловлювання на достатньому рівні відповідає темі.	3
	Зміст висловлювання частково відповідає тематиці.	2
	Висловлювання майже або зовсім не відповідає темі і не розкриває суті.	1
2. Повнота викладу	Тематика висловлювання повністю розкрита в змісті. Вдале оперування інформацією, як головною так і другорядною. Наведення завжди релевантних прикладів. Повне висвітлення головної та висловлення власної думки з теми, аргументування сказаного.	4
	Розкриття більшої частини компонентів змісту висловлювання. Оперування головною та другорядною інформацією з теми, наведення доречних прикладів, власної точки зору та її аргументування.	3
	Розкриття половини компонентів змісту висловлювання. Не завжди вдале оперування головною інформацією. У більшості випадків наведення доречних прикладів. Висловлення власної думки, частково аргументуючи її.	2

	Розкриття декількох компонентів змісту висловлювання. Наведення не завжди релевантних прикладів з теми. Висловлювання власної точки без аргументації. Оперування лише загальною інформацією.	1
3. Цілісність/зв'язність	Чітке структурування мовлення та цілісності думок, відсутність «розривів» між думками. Кожне наступне речення продовжує думку та основну тему висловлювання. Використання великої кількості засобів міжфразового зв'язку.	4
	Структурування мовлення, використання достатньої кількості засобів міжфразового зв'язку. Планомірність переходу однієї думки до іншої. Присутність 1-2 «розривів» між думками.	3
	Структурування мовлення. Наявність достатньої кількості «розривів» думок. Речення не завжди плавно продовжують думку попереднього висловлювання. Використання обмеженої кількості засобів міжфразового зв'язку.	2
	Мовлення структуроване та зв'язне лише в окремих випадках. Вираження незавершеності думок. Речення не пов'язані засобами міжфразового зв'язку.	1
4. Мовленнєва коректність (фонетична, лексична, граматична, інтонаційна)	Розсудливе і правильне використання лексичних одиниць та граматичних структур, набору найчастіше вживаних зворотів та моделей. Правильність інтонуювання відповідно до типу речень. Правильність вимови звуків, приголосних, розстановки наголосу в словах.	4
	Розсудливе і правильне використання лексичних одиниць, граматичних структур, набору найчастіше вживаних зворотів та моделей. Незначне відхилення інтонуювання речень, присутність незначних обмовок.	3
	Не завжди доречне використання лексичних одиниць. Помилки у використанні граматичних структур. Не завжди правильне інтонуювання речень, присутнє неправильне наголошування	2

	складів, часті обмовки.	
	Не збережена граматична і лексична коректність вживання лексичних одиниць та граматичних структур. Неправильне використання найбільш вживаних зворотів та моделей. Відсутнє інтонування речень. Відсутність збереження вимови звуків, приголосних мови, що вивчається.	1
5. Насиченість мовлення	Використання великої кількості мовленнєвих засобів і володіння достатнім словниковим запасом, для того щоб висловитись із деяким ваганням та підбираючи слова на задану тему. Використання ускладнених граматичних структур, вставних слів, складнопідрядних та складносурядних речень.	4
	Використання достатньої кількості мовленнєвих засобів та граматичних структур. Використання складнопідрядних та складносурядних речень з перевагою останніх. Достатній рівень словникового запасу, щоб висловитись із даної теми.	3
	Використання задовільної кількості мовленнєвих засобів, перевага використання простих граматичних структур. Незначна кількість складнопідрядних речень. Недостатній обсяг словникового запасу з теми.	2
	Складнощі висловлювання через недостатній словниковий запас з теми. Вживання лише простих, іноді ускладнених, розповідних речень, широкоживаних лексичних одиниць та простих граматичних структур.	1
6. Темп/швидкість мовлення	Може висловлюватись зрозуміло в середньому темпі, навіть якщо паузи для граматичного і лексичного планування та виправлення занадто очевидні.	4
	Швидкість та невимушеність в незначній мірі знижені за рахунок лінгвістичних проблем.	3
	Швидкість та темп мовлення значно знижені, мовлення з паузами в середині речень.	2

	Вагання, велика кількість пауз. Швидкість мовлення повільна.	1
7. Обсяг говоріння	17-20 речень (загальний обсяг монологічного висловлювання 13-20 речень)	4
	14-16 повних речень	3
	11-13 повних речень	2
	До 10 повних речень	1

Таблиця 2. Критерії оцінювання монологічного мовлення студентів

2.4. Аналіз результатів пробного навчання студентів 1-го курсу

Першим етапом дослідження був констатувальний етап із метою визначення рівня сформованості по кожному із вище наведених критеріїв іншомовної комунікативної компетенції у студентів 1-го курсу.

В Таблиці 3 проілюстровано результати зрізу констатувального етапу експериментальної групи. Загальний бал групи – 160 балів. Середній показник – 16 балів.

ПІІ студента	Критерій 1	Критерій 2	Критерій 3	Критерій 4	Критерій 5	Критерій 6	Критерій 7	Загальна оцінка
Студент 1	3	3	3	2	3	2	2	18
Студент 2	2	2	2	2	2	1	1	12
Студент 3	3	3	2	2	2	2	2	16
Студент 4	3	2	3	2	3	2	2	17
Студент 5	2	2	2	2	2	2	1	13
Студент 6	3	3	2	2	2	2	1	15
Студент 7	3	3	2	3	2	2	2	17
Студент 8	3	3	3	3	3	3	2	20
Студент 9	3	3	2	2	2	2	2	16

Студент 10	3	3	2	2	2	2	2	16
------------	---	---	---	---	---	---	---	----

Таблиця 3. Результати зрізу констатувального етапу

Опираючись на дані, отримані під час констатувального етапу, ми оприділили рівні сформованості іншомовного мовлення студентів, враховуючи розроблені критерії оцінювання. Результати проілюстровані в таблиці 4.

Критерії	Рівні							
	Початковий		Середній		Достатній		Високий	
	с-т	%	с-т	%	с-т	%	с-т	%
Відповідність змісту теми	0	0	2	20	8	80	0	0
Повнота викладу	0	0	3	30	7	70	0	0
Цілісність/зв'язність	0	0	7	70	3	30	0	0
Правильність	0	0	8	80	2	20	0	0
Насиченість мовлення	0	0	7	70	3	30	0	0
Темп/ швидкість мовлення	1	10	8	80	1	10	0	0
Обсяг мовлення	3	30	7	70	0	0	0	0

Таблиця 4. Рівні сформованості іншомовного мовлення студентів до проведення дослідження.

Загалом, студенти володіють іншомовним мовленням на середньому та достатньому рівнях. Дослідження виявило, що критерій «відповідність змісту теми висловлювання» має такі результати: лише 20 % студентів не завжди вміють будувати свої висловлювання, дотримуючись тематики, та знаходяться на середньому рівні, а 80 % - мають достатній рівень сформованості даного критерія.

30 % студентів показали середній рівень вмінь по критерію «повнота викладу», а 70% - мають достатній рівень.

Критерій «цілісність та зв'язність» проявляється наступним чином: 70 % студентів мають середній рівень умінь і 30% студентів продемонстрували достатній рівень.

80% студентів володіють лексичними, граматичними та фонетичними вміннями та навичками на середньому рівні і лише 20 % – мають достатній рівень сформованості даного критерія.

70 % студентів використовують у мовленні розмаїття лексичних одиниць та граматичних структур на середньому рівні та 30 % – на достатньому.

По 10% студентів мають початковий та достатній рівні по критерію «темп-швидкість мовлення» в той час як 80% – розмовляють іншомовною мовою на середньому рівні.

Обсяг мовлення студентів проявляється так: 30% студентів мають початковий рівень, відповідно 70% – середній.

Жоден студент не має високого рівня володіння іншомовним мовленням хоча б з одного критерія.

Зріз на констатувальному етапі показав, що студенти, в основному, мають складнощі із: цілісністю та зв'язністю висловлювання; мовленнєвою коректністю; темпом мовлення та його обсягом, а також із лексичною та граматичною насиченістю мовлення.

Провівши пробне навчання з формування іншомовної монологічної компетенції студентів 1-курсу рівня В₁, ми отримали наступні показники, що представлені в таблиці 5. Загальний показник групи – 193 бал. Середній показник – 19.3

ПІІ студента	Критерій 1	Критерій 2	Критерій 3	Критерій 4	Критерій 5	Критерій 6	Критерій 7	Загальна оцінки
Студент 1	4	4	3	3	3	2	3	22
Студент 2	3	3	3	2	2	2	2	17
Студент 3	3	3	3	2	2	2	3	18
Студент 4	3	3	3	3	3	2	3	19
Студент 5	3	3	2	3	2	2	2	17
Студент 6	4	4	3	2	2	2	2	19

Студент 7	4	4	2	4	2	2	3	19
Студент 8	4	3	4	3	3	3	3	23
Студент 9	3	3	3	3	2	2	3	19
Студент 10	4	4	2	3	2	2	3	20

Таблиця 5. Результати діагностичного зрізу після проведення експериментального дослідження

Отримавши наведені вище дані, ми з'ясували, як змінились рівні сформованості мовлення студентів. Результати представлені в таблиці 6.

Критерії	Рівні							
	Початковий		Середній		Достатній		Високий	
	с-т	%	с-т	%	с-т	%	с-т	%
Відповідність змісту тематиці	0	0	0	0	5	50	5	50
Повнота викладу	0	0	0	0	6	60	4	40
Цілісність/зв'язність	0	0	3	30	6	60	1	10
Правильність	0	0	3	30	6	60	1	10
Насиченість мовлення	0	0	7	70	3	30	0	0
Темп/ швидкість мовлення	0	0	9	90	1	10	0	0
Обсяг мовлення	0	0	3	30	7	70	0	0

Таблиця 6. Рівні сформованості іншомовного мовлення у студентів після експериментального дослідження

Після проведення пробного навчання, результати рівнів сформованості іншомовного мовлення у студенті змінились наступним чином.

Будувати зміст висловлювання відповідно до тематики на достатньому рівні можуть 50% студентів, так само половина (50%) будують висловлювання на високому рівні.

Достатній рівень щодо повноти викладу висловлювання показали 60% студентів, решта (40%) – мають високий рівень.

30% студентів використовують засоби міжфразового зв'язку на середньому рівні, 60% – на достатньому та 10% – мають високий рівень по даному критерію.

30% студентів на середньому рівні правильно вживають лексичні одиниці та граматичні структури, 60% – на достатньому та 10% – мають високий рівень.

Використовують різноманітні лексичні одиниці та граматичні структури на середньому рівні 70% студентів, на достатньому рівні – 30%.

Темп мовлення має такі показники: 90% студентів демонструють середній рівень сформованості даного критерію і лише 10% – на достатньому.

Обсяг мовлення проявляється наступним чином: 30% студентів мають середній рівень, 70% – демонструють достатній рівень.

Проаналізувавши отримані показники після проведення пробного навчання, ми дійшли висновку, що методично розроблений комплекс вправ для формування у студентів іншомовної монологічної компетенції можна вважати ефективним із наступних причин. Результат з критерія «цілісність на зв'язність мовлення» покращився на 40%. 40% студентів, що раніше демонстрували середній рівень сформованості, покращили свої знання до достатнього та високого рівнів. Маючи складнощі з мовленнєвою коректністю, 50% студентів покращили свої результати до достатнього та високого рівнів. 10% студентів отримали вищий показник із темпу та швидкості мовлення після проведення експериментального дослідження. 70% студентів збільшили обсяг мовлення після виконання експериментальних вправ. 70% студентів покращили рівень сформованості з показника «повнота викладу» до достатнього та високого рівнів.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

Метою пробного навчання була перевірка методичної ефективності застосування відеоматеріалів TED Talks для формування іншомовної монологічної компетенції у студентів 1-го курсу.

Пробне навчання складалось з наступних етапів: констатувальний, формуючий, діагностичний зріз та аналіз отриманих результатів.

Основною ціллю першого етапу було визначити рівень сформованості умінь в монологічному мовленні у студентів та з'ясувати, в чому полягають складнощі при формуванні іншомовної компетенції. Під час формуючого етапу було здійснено пробне навчання, розроблене з урахуванням проблем та затруднень в монологічному мовленні, з якими стикаються більшість студентів. Після завершення дослідження, ми провели діагностичний зріз, що дав змогу оцінити отримані показники та на їх основі сформулювати правильний висновок щодо ефективності застосування відеоматеріалів TED Talks при формуванні іншомовної компетенції в монологічному мовленні.

При вивченні та оцінюванні рівнів сформованості умінь студентів у монологічному мовленні враховувались такі критерії: відповідність змісту тематиці мовлення, повнота викладу, цілісність та зв'язність, правильність, насиченість мовлення, темп та швидкість, обсяг мовлення.

Пробне навчання проводилось умовно в три етапи: переддемонстраційний, демонстраційний та післядемонстраційний, кожен з яких включав вправи різного виду та типу відповідно до мети.

- вправи першого етапу рецептивно-репродуктивного, репродуктивного типів та умовно-комунікативного та некомунікативного виду на зняття лексичних труднощів, актуалізацію опорних знань з теми, звернення до власного досвіду;
- вправи другого етапу рецептивного та репродуктивного типів та некомунікативного виду на виокремлення головної та другорядної інформації, розуміння загального змісту тексту, пошук та

виокремлення деталей тексту, роботу з лексичними одиницями з теми та засобами міжфразового зв'язку;

- вправи третього етапу продуктивного типу та умовно-комунікативного та комунікативного видів на створення власних монологів на основі певних комунікативних ситуації з теми.

Аналіз результатів пробного навчання показав, що показник рівня сформованості умінь в монологічному мовленні у студентів 1-го курсу перед дослідженням (16 балів) та після проведення експерименту (19,3 бали) зріс на 3,3 одиниці, що дає підставу вважати даний засіб навчання, а саме, відеоматеріали TED Talk ефективним та доцільним засобом при формуванні іншомовної компетенції в монологічному мовленні. Отже, можемо дійти висновку, що пробне навчання пройшло успішно та довело ефективність даного засобу навчання.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Основною метою магістерського дослідження була розробка комплексу вправ для ефективного формування у студентів 1-го курсу ВНЗ іншомовної компетенції в монологічному мовленні. Як результат дослідницької роботи вдалось з'ясувати наступне::

1. Монолог – це організований, систематичний та тривалий вид висловлювання на певну тематику та направлений на аудиторію з конкретною комунікативною метою. Характеризується монологічне мовлення функціонально-комунікативною цілісністю, послідовністю викладу думок та структурованістю, змістово-сміисловою цілісністю, логічністю та зв'язністю, вживанням великої кількості засобів міжфразового зв'язку, розгорнутих розповідних складнопідрядних речень та усномовленнєвих виразів. Окрім лінгвістичних особливостей, монологічне мовлення має такі психологічні характеристики: тематичність, контекстуальність, відносна безперервність, послідовність, зв'язність та логічність.
2. Автентичний відеоматеріал – засіб навчання, що найбільш повно розкриває іншомовне комунікативне середовище. Поняття «автентичність» увійшло в методику викладання іноземних мов із становленням комунікативного підходу до вивчення мови з метою максимального наближення процесу навчання до природного спілкування. Проаналізувавши наукові праці методистів та науковців, можемо сказати, що автентичні матеріали варто застосовувати на заняттях з іноземної мови з огляду на ряд їх особливостей та переваг: інформативність; змістовність; неадаптованість; візуалізацію; можливість занурення в сутність явищ та процесів, що вивчаються; реальне відображення дійсності; демонстрацію процесів в динаміці, в реальному часі; емотивна насиченість та виразність демонструючих прийомів;

3. Ted (з англ. Technology Entertainment Design) – назва некомерційної організації в США, що проводить інтелектуальні конференції, поширюючи унікальні та варті уваги ідеї з різних сфер суспільного життя. Дослідники вбачають доцільність застосування TED Talk через ряд його переваг: доступність в мережі Інтернет; актуальність та широкий спектр тематики; поєднання форм лекційного викладу матеріалу та виступу-презентації; автентичність; соціальна спрямованість; змістовність та інформативність; різноманіття акцентів; зразок монологічного мовлення.
4. Відеоматеріали TED Talks є ефективним засобом навчання монологічному мовленню за умови врахування наступних критеріїв: тематики; інформативності матеріалу, тривалості відео; рівня складності вокабуляру; рівня володіння іншомовним мовленням мовця у відео; мотиваційного аспекту;
5. Зазвичай, організація монологічного мовлення із застосуванням відеоматеріалу проходить в три етапи: переддемонстраційний, демонстраційний та післядемонстраційний. Метою першого етапу є зняття лексичних, фонетичних труднощів та налаштування студентів до перегляду відео. На даному етапі можуть використовуватись наступні види робіт: обговорити заголовок та припустити щодо подій у відео; оприділити тематику; виділити правильні-неправильні твердження; створити асоціативний ряд; опрацювати нові лексичні одиниці. Другий етап направлений на роботу із відео та розвиток рецептивних, репродуктивних та когнітивних вмінь. Викладачі на другому етапі навчання монологічного мовлення можуть застосовувати наступні види вправ: вправи з множинним вибором; заповнення таблиць, складання плану; сортування інформації; з'єднання інформації; заповнення пропусків; вибір правильного варіанту продовження фрази тощо. Третій етап роботи із відеоматеріалами направлений обговорення почутої інформації. На

даному етапі варто застосовувати вправи, спрямовані на розвиток продуктивних вмінь в усному мовленні: оцінка подій, ситуації; створення проекту з теми, доповіді; проведення рольових ігор; драматизація фрагменту отриманої інформації, обговорення проблематики тексту тощо. Найбільш доцільними, з огляду на бажання та психологічну готовність проявити та реалізувати свої розумові та творчі здібності, ми включили до післядемонстраційного етапу завдання формату рольової гри, презентації, групової проектної роботи.

6. Констатувальний етап дав нам змогу звернути увагу на певні складнощі студентів у монологічному мовленні: недостатня кількість вживання засобів міжфразового зв'язку, обмежений обсяг словникового запасу при розкритті змісту монологічного висловлювання з теми; відсутність насиченості висловлювання різноманітними лексичними одиницями та граматичними структурами.
7. Для перевірки ефективності застосування автентичного відеоматеріалу TED Talks у формування іншомовного монологічного мовлення було проведено пробне навчання, що складалось із 4-х етапів: констатувальний етап; формувальний етап, діагностичний зріз та аналіз результатів пробного навчання.
8. Нами був розроблений комплекс вправ з теми «Family Relationship» із застосуванням відеоматеріалу TED Talks для навчання студентів монологічного мовлення. Система вправ відображає поетапну роботу з відеоматеріалами, яка відповідно включає в себе вправи різного типу: вправи рецептивно-репродуктивного та репродуктивного типів на зняття лексичних труднощів та актуалізацію опорних знань з теми; вправи рецептивного та репродуктивного типів на роботу з текстом, виокремлення головної та другорядної інформації та розуміння

загального змісту тексту; вправи продуктивного типу на створення власних монологів на основі певних комунікативних ситуацій з теми.

Отримані знання з теоретичного та практичного розділів дали можливість досягти позитивного результату після проведення пробного навчання. Підтвердженням результативності став діагностичний зріз після завершення експерименту, що показав середній показник в 19 балів, що свідчить про покращення рівня сформованості вмінь у студентів в монологічному мовленні на 3,3 одиниці, порівнюючи із початковими показниками (16 балів). Отже, провівши дослідження із застосування відеоматеріалів TED Talks з метою формування в студентів іншомовної компетенції в монологічному мовленні, дійшли висновку, що даний засіб навчання монологічному мовленню є ефективним, який варто активно впроваджувати в навчальний процес.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Азимов Э. Новый словарь методических терминов и понятий / Э.Г. Азимов, А.Н. Щукин. – М.: Издательство ИКАР. – 2009. – 448 с.
2. Айвазова В. В. Психологические и дидактические особенности использования видео на занятиях иностранного языка / В.В. Айвазова // Концепт: научно-методический электронный журнал. – 2012. – С. 1-8.
3. Алхазишвили А.А. Основы овладения устной иностранной речью / А.А. Алхазишвили. – М.: Просвещение, 2000. – 334 с.
4. Антипьева И.А. Использование аутентичного видео на аудиторных занятиях по иностранному языку (на примере работы с полнометражными фильмами на занятиях по английскому языку в неязыковом вузе) / И.А. Антипьева // Вестник РУДН. Серия: Русский и иностранные языки и методика их преподавания. – 2014. – № 2. – С. 114-118.
5. Бабинская П.К. Практический курс методики преподавания иностранных языков: английский, немецкий, французский: Учеб. пособие / П.К. Бабинская, Т.П. Леонтьева. – Минск: ТетраСистемс, 2005. – 288 с.
6. Баева Е.М. Преимущества использования выступлений TED как аутентичного языкового учебного материала / Е.М. Баева // Коммуникативные исследования. – 2017. – №3. – С. 127-133.
7. Барменкова О.И. Использование видеоматериалов для формирования коммуникативной компетенции учащихся на уроках английского языка / О.И. Барменкова // Эксперимент и инновации в школе. – 2011. – №5. – С. 75-79.
8. Богуславская Н.Е. Методика развития речи на уроках русского языка / Н. Е. Богуславская, В. И. Капинос, А. Ю. Купалова. – М. : Просвещение, 1991. – 240 с.

9. Бондаренко О.Р. Межкультурные аспекты коммуникативной компетенции на иностранном языке / О.Р. Бондаренко // Методы и организация обучения иностранному языку в языковом вузе: сб. науч. тр. МГЛУ. – 1991. – №370. – С. 38-48.
10. Бориско Н.Ф. Критерії оцінки усного монологічного висловлювання в процесі навчання іноземної мови інтенсивним методом / Н.Ф. Бориско // Методика викладання іноземних мов. – 1988. – №17. – С. 46–50.
11. Бориско Н.Ф. Обучение устной монологической речи с использованием видеофонограммы в интенсивном курсе на начальном этапе языкового вуза: дис. канд. пед. наук / Н.Ф. Бориско. – Киев, 1987. – 226 с.
12. Бугреева А.С. Актуальность использования аудиовизуальных интернет ресурсов в процессе обучения иностранному языку в неязыковом вузе / А.С. Бугреева // Филологические науки. Вопросы теории и практики. – 2017. – №3. – С. 199-201.
13. Волченкова К.Н. Использование видеоматериалов сайта ted.com в обучении английскому языку студентов вузов неязыковых специальностей / К.Н. Волченкова, Я.В. Семенова // наука ЮУрГУ: материалы 66-й науч. конф. – Челябинск: изд-во ЮУр. Ун-та, 2014. – С. 1151–1157.
14. Воробьев Г. Развитие социокультурной компетенции будущих учителей иностранного языка / Г.А. Воробьев // Иностранные языки в школе. – 2003. – № 2. – С. 30-35.
15. Гальскова Н.Д. Теория обучения иностранным языкам. Лингводидактика и методика / Н.Д. Гальскова, Н.И. Гез. – М.: Академия, 2006. – 336 с.
16. Дацків О.П. Експериментальна перевірка ефективності методики формування вмінь говоріння у майбутніх учителів англійської мови засобами драматизації / О.П. Дацків // Наукові записки. Серія: Педагогіка. – 2011. – №2. – С. 188-195.

17. Дворжец О. С. Адаптация аутентичных видеозаписей к учебному процессу по английскому языку / О. С. Дворжец // Материалы II Международного семинара «Информационно-коммуникационные технологии в обучении иностранным языкам». – Омск : Изд-во ОмГУ, 2007. – С. 202–213.
18. Зимняя И.А. Психологические аспекты обучения говорению на иностранном языке / И.А. Зимняя. – М.: Просвещение, 1986. – 160 с.
19. Иванова И.М. Возможности использования современного медиа-контента Ted Talk в обучении английскому языку как второму иностранному / И.М. Иванова, Е.В. Малыгина // Вестник Челябинского государственного педагогического университета. – 2017. – № 3. – С. 49–57.
20. Иващенко Н. Д. Использование видеокурсов на начальном этапе обучения в неязыковом вузе / Н.Д. Иващенко // Технические средства в учебном процессе по иностранному языку в неязыковом вузе. – М.: Изд-во МГЛУ, 1992. – С. 57–64.
21. Ильченко Е.В. Использование видеозаписи на уроках английского языка / Е.В. Ильченко // Первое сентября. Английский язык. – 2003. – №9. – С. 7-10.
22. Калинина С.В. К концепции обучения монологическому высказыванию / С.В. Калинина // Иностранные языки в школе. – 1991. – №1. – С. 22-26.
23. Карева Н.В. Использование аутентичных аудио и видео материалов для повышения мотивации изучения иностранного языка / Н.В. Карева // Наукоедение, 2014. – №3. – С. 1-8.
24. Качалов Н.А. Особенности использования аутентичный видеодокументов в обучении иностранному языку / Н.А. Качалов // Вестник Томского государственного университета. – 2006. – №291. – С. 221-227.

25. Коваленко Н.С. Этапы работы с видеоматериалами на иностранном языке в техническом вузе / Н.С. Коваленко // Филологические науки. Вопросы теории и практики. – Тамбов: Грамота, 2011. – №2. – С. 85-88.
26. Костюченко К.Є. Особливості навчання монологічного мовлення на заняттях з англійської мови у ВНЗ / К.Є. Костюченко // Наукові записки. – 2015. – №136. – С. 463-468.
27. Кошелева И.Н. Видеоматериалы TED Talks как образовательный инструмент в обучении английскому языку в вузе / И.Н. Кошелева // Известия Волгоградского государственного педагогического университета. – 2017. – № 5. – С. 13-18.
28. Кузнєцова Н.Ю. Розвиток вмінь усного монологічного мовлення студентів немовних вузів на основі професійно-спрямованих текстів (на прикладі англійської мови) / Н.Ю. Кузнєцова // Молодий вчений. – 2014. – № 11. – С. 174-180.
29. Лебедева М.В. Применение современных образовательных технологий в обучении иностранным языкам (на примере английского языка) / М.В. Лебедева // Вестн. Моск. гос. обл. ун-та. сер.: Педагогика. – 2016. – № 2. – С. 120–125.
30. Леонтьев А.А. Язык, речь, речевая деятельность / А.А. Леонтьев. – М.: Едиториал УРСС, 2003. – 211 с.
31. Логинова В.Л. О лингвометодическом потенциале аудиовизуальных источников информации / Логинова В.Л. // Современные технические средства в обучении русскому языку как иностранному. – М.: Русский язык, 1989. – С.17–32.
32. Махмутова Г.Н. Использование видеоматериалов в преподавании английского языка / Г.Н. Махмутова // Гуманитарные науки. – 2013. – №1. – С. 75-78.
33. Мишаева Л.К. О дидактических особенностях использования образовательной платформы TED-ED в обучении иностранному языку

- в вузе / Л.К. Мишаева // Дидактическая филология. – 2016. – №3. – С. 50-54.
34. Мыльцева М.В. Виды монологической речи и аспекты ее понимания в современной педагогической науке / М.В. Мыльцева // Молодой ученый. Материалы IV Междунар. науч. конф. «Образование: прошлое, настоящее и будущее». – 2018. – С. 124-126.
35. Ніколаєва С.Ю. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / С.Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273с.
36. Ніколаєва С.Ю. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. лінгв. ун-тів і фак. ін. мов вищ. навч. закладів / За ред. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2013. – 590 с.
37. Парнюгин А. С. Контроль в обучении устному иноязычному общению студентов младших курсов языкового вуза (английский язык) : Автореф. дис. на соискание уч. степени канд. пед. наук / А.С. Парнюгин. – Томск, 2007. – 23 с.)
38. Петрусевич Ю.А. Контроль та оцінювання англійського монологічного мовлення майбутніх учителів / Ю.А. Петрусевич // Вісник КНЛУ. Серія: Педагогіка та психологія. – 2012. – №21. – С. 211-219.
39. Писаренко В.И. Особенности организации работы с видеофильмами / В.И. Писаренко // Перспективные информационные технологии и интеллектуальные системы. – 2002. – №10. – С. 77-83.
40. Пичугова И.Л. К вопросу об использовании видеоматериалов при обучении иностранному языку профессионального общения / И.Л. Пичугова // Язык и культура. – 2009. – №5. – С. 94-100.
41. Психологічний тлумачний словник сучасних термінів Вікової та педагогічної психології. – Режим доступу:
<http://psychology.com.ua/psixologichnij-tlumachnij-slovník-suchasnix-terminiv-vikovo%D1%97-ta-pedagogichno%D1%97-psixologi%D1%97/>

42. Савинова Н.А. Аутентичные материалы как составная часть формирования коммуникативной компетенции / Н.А. Савинова // Вестник Томского государственного университета. – 2007. – С. 116-119.
43. Савицкая Н.С. Использование аутентичных видеоматериалов при формировании навыков говорения на занятиях по иностранному языку / Н.С. Савицкая // Филологические науки. Вопросы теории и практики. – 2011. – №2. – С. 152-153.
44. Самойлюкевич И.В. Методика обучения профессионально направленному говорению на английском языке: Автореф. дис. канд. пед. наук / И.В. Самойлюкевич. – Киев, 1991. – 19 с.
45. Сафонов В.С. О психологии доверительного общения / В.С. Сафонов // Проблема общения в психологии. – 1981. – С. 264-272.
46. Семенюк О. А. Основи теорії мовної комунікації: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О.А. Семенюк, В.Ю. Парашук. – К.: Академія, 2010. – 240 с.
47. Сергеева Н.Н. Аутентичные видеоматериалы как средство развития социокультурной компетенции студентов экономических специальностей / Н.Н. Сергеева, А.Е. Чикунова // Педагогическое образование в России. – Екатеринбург, 2011. – №1. – С. 147-157.
48. Сидоренко Т. В. Формирование профессиональных компетенций студентов в процессе самостоятельной работы при обучении иностранному языку: Дис. канд. пед. наук / Т. В. Сидоренко. – Ярославль, 2011. – 212 с.
49. Сидоренко Т.В. Принципы отбора и методической адаптации оригинальных видеоматериалов / Т.В. Сидоренко // Вестник ВГУ. Серия: Лингвистика и межкультурная коммуникация. – 2012. – №1. – С. 207-210.

50. Сиразеева А.Ф. Инновационные технологии обучения иностранному языку в вузе / А.Ф. Сиразеева, Л.А. Валеева, А.Ф. Морозова // Современные проблемы науки и образования. – 2015. – № 3. – С. 3–10.
51. Смирнов И. Я. Развитие устной речи учащихся на основе аутентичного художественного фильма / И.Я. Смирнов // Иностранные языки в школе. – 2006. – №6. – С. 11-14.
52. Соловова Е. Н. Использование видео на уроках иностранного языка / Е. Н. Соловова // ELT NEWS & VIEWS. – 2003. – №1. – С.2-5.
53. Сунцова Е. Н. Обучение монологическому высказыванию в условиях профессионально-ориентированного общения с использованием аутентичных видеодокументов: Дис. канд. пед. наук / Е. Н. Сунцова. – Томск, 2005. – С. 116–124.
54. Тарлаковская Е. А. Особенности монологической речи и ее функционально-смысловые типа при формировании монологических умений студентов II курса / Е.А. Тарлаковская // Теоретические и прикладные аспекты изучения речевой деятельности. – 2006. – № 1. – С. 58-63.
55. Тарлаковская Е.А. Обучение студентов лингвистического вуза способам реализации функции воздействия монологической речи: Автореф. дис. канд. пед. наук / Е.А. Тарлаковская. – Н.Новгород, 2009. – 204 с.
56. Тарнопольський О.Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти / О.Б. Тарнопольський. – К.: Фірма "Інкос", 2006. — 248 с.
57. Турчинова Г.В. Навчання монологічного та діалогічного мовлення студентів педагогічних професійно-лінгвістичних спеціальностей / Г.В. Турчинова // Іноземні мови. – 2005. – №2. – С 43-47.
58. Устименко О.М. Навчання іншомовного монологічного мовлення в аспекті компетентнісного підходу / О.М. Устименко // Іноземні мови. – 2013. – №2. – С. 3-12.

59. Фокина К. В. Методика преподавания иностранного языка: конспект лекций / К. В. Фокина, Л. Н. Тернова, Н. В. Костычева. – М.: Издательство Юрайт, Высшее образование, 2009. – 158 с.
60. Черноморова О.Н. Индивидуально-психологические и возрастные особенности студентов при обучении иностранному языку / О.Н. Черноморова // Известия ЮФУ. Технические науки. – 2011. – С. 143-150.
61. Шатилов С.Ф. Методика обучения иностранным языкам в средней школе / И.Н. Гез, С.Ф. Шатилов. – М.: Высш. шк., 1982. – 373 с.
62. Шевченко А.П. Аутентичные фильмы как дидактический материал при изучении иностранного языка в сфере юриспруденции / А.П. Шевченко // Территория науки. – 2017. – №1. – С. 60-67.
63. Шляхина А.С. Психологические особенности студентов неязыкового вуза при обучении иностранному языку / А.С. Шляхина // Молодой ученый. – 2010. – №3. – С. 312-314.
64. Altman R. The Video Connection: Integrating Video into Language Teaching by Rick Altman / R. Altman. – Boston: Houghton Mifflin Company, 1989. – 184 p.
65. Brown G. Teaching the Spoken Language / Gillian Brown, George Yule. – Cambridge Language Teaching Library. – Cambridge University Press, 2001. – 163 p.
66. Ciornei S. Authentic texts in teaching English / S. Ciornei, A. Dina // Procedia – Social and Behavioral Sciences. – 2015. – № 180. – p. 274-279.
67. Harmer J. The Practice of Language Teaching / J. Harmer. – Boston: MA: Heinle and Heinle, 2004. – 384 p.
68. Lonergan J. Video in Language Teaching / J. Lonergan. – Cambridge: Cambridge University Press, 1984. – 136 p.
69. Peacock M. The effect of authentic materials on the motivation of EFL Learners / M. Peacock // ELT Journal. – 1997. – №51. – P. 144-156.

70. PTE General Score Guide. – Режим доступа: https://pearsonpte.com/wp-content/uploads/2014/08/PTEG_ScoreGuide.pdf
71. Rubenstein L. Using TED Talks to inspire thoughtful practice / L. Rubenstein // The Teacher Educator. – 2012. – №47. – P. 261-267.
72. Stempleski S. Short takes: Using Authentic Video in the English Class / S. Stempleski. – Hunter College of the City University of New York, 1987. – 17 p.
73. Taibi D. Exploring TED talks as linked data for education / D. Taibi, S. Chawla, S. Dietze // British journal of educational technology. – 2015. – №46. – p. 1092-1096.
74. Takaesu A. TED Talks as an extensive listening resource for EAP students / A. Takaesu // Language education in Asia. – 2013. - №4. – P. 150-162.
75. Thornbury S. How to Teach Speaking / S. Thornbury. – Pearson-Longman, 2005. – 156 p.